

DARBININKAS

LVI NO. 33

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUZIS - MAY 7, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11211

10 CENTU

Ulbrichto traukimas skatina tikėtis pasikeitimų

W. Ulbrichto pasitraukimas nuo R. Vokietijos vyriausios vadovybės viršūnės Europoje nėra eilinis įvykis. Tame Europos kampe jis gambiai išnaudojo visas aplinkybes, kad sukurtų naują valstybę tik savo reikalams. Tuo jis pakeitė kuriam laikui Vokietijos vaidmenį Europoje ir padėjo Rusijai įsitvirtinti ten, kur ji neturi būti.

Savo tokio elgesio motyvus jis nusinėš į kapą, bet jis pats jau turėjo progos patirti, kad Maskva jam nebuvo tokia dėkinga, kokia turėjo būti, nes ne tik Maskvos dar turį klausyti satelitai, bet ir pati Maskva ragino jį visai nesenai sutvarkyti V. Berlyno klausimą taip, kaip to pageidauja jo varžovas Bonnoje. Jis pasipriešino ir, manykim, kad tai buvo paskutinis jo sukilimas prieš Maskvą. Kaip seksis jo įpėdiniui, rusų nepažįstamam, pasimatys tik vėliau. Jis neturi nė Ulbrichto politinio lankstumo, nė reikiamo suktumo.

Ulbrichtas pasitraukė tik iš partijos vadovybės, bet tai yra vienintelė vieta, kur visa valdžia yra sutelkta. Jis lieka valstybės tarybos pirmininku, bet šioji vieta reikalų netvarko. Tai tik garbės vieta, nes ir komunistai nori turėti koki nors pakaitalą normalių valstybių prezidento vietai užimti. Nemanytina, kad jis pasitrau-

Naujasis vadovas neturi rusiško bolševizmo tradicijų

kė spaudžiamas. Pasitraukimą greičiausiai lėmė 77 metai ir silpnėjanti sveikata. Bet iš Maskvos gali laukti visokio nedėkingumo, nes politikierių sąžinė lanksti ir nemandagi. Prisimintina, kad Ulbrichtas išsėdėjo visą Rusijos kompartijos suvažiavimą Maskvoje, ir per tą laiką galėjo būti sutvarkytas jo pasitraukimas ir įpėdinio parinkimas. Kad Maskva apie įvykį žinojo iš anksto, liudija ir Brežnevo telegrama, pasiekusi kompartijos centro komitetą dar besposėdžiaujant. Jis paskubėjo pranešti, kad Maskva pritaria vadovo pakeitimui.

Ulbrichto įpėdinio paskirtas centro komiteto ir politbiuro narys Erich Honecker. Senas komunistas, bet ne politinis strategas, nes visą kompartijos buvimo laiką buvo organi-

zatorius — rinko ir rikiavo narius, saugojo discipliną. Dabar jis buvo artimas Ulbrichtui, nes jam buvo pavesti saugumo reikalai. Politinės taktikos plėnybėmis neturėjo laiko domėtis, nes organizaciniai reikalai buvo jo kasdieninė duona. Žinoma dar, kad jis mėgo bendrauti su technokratais, kurie padėjo sutvarkyti ir aukštai iškelti R. Vokietijos ūkį, kai jis dėl Maskvos tipo reformų buvo

veik visai suiręs. Tai šį tą sako apie naująjį R. Vokietijos vadovą.

Bet jam nebus lengva su Maskva tvarkytis, nes jis neturi tuose reikaluose nė Ulbrichto patyrimo, nė tų pažinčių, nes Ulbrichtui buvo prieinama visa Rusijos valdžios viršūnė. Jis buvo susipažinęs su Maskvos machinatorių taktika, nes visą karo laiką buvo Rusijoje. Dirbo Kominforme, buvo ren-

giamas specialiai misijai tam laikui, jei naciai pralaimėtų karą. Kai tik naciai kapituliuavo, Ulbrichtas pirmu lėktuvu buvo atvežtas į Berlyną patarėjo pareigoms užimti. Nėra abejonės, kad Ulbrichtas buvo įtakingiausias Europos komunistas Maskvoje.

Bonna tuo reikalu iškliol tyli, nes kitaip ir būti negali. Bet Berlyno meras tuojuo pasakė, kad įvykis yra pirmajam svarbos, bet su spėliojimais dar reikia palaukti.

Taip Ulbrichtas saugojo savo tvirtovę-Berlyno sieną. Bet paskutiniaisiais dvejiems metais nebesijautė saugus. Šis piešinys ir bando tą nesaugumą pavaizduoti. Raktus perėmęs įpėdinis Ulbrichto keliu negalės ilgai eiti — Berlyno siena vienaip ar kitaip turės išnykti.

Arogantai įžeidė sen. Fulbright

Washingtonas. — Prieš savaitę gauja visokių dirbti nemėgstančių jauniklių ir jau gerokai paaugusių buržujų vaikų demonstravo Washingtone, reikalaudami tuojuo pasitraukti iš Vietnamo. Po to visą savaitę bandė prieti prie kongreso narių, kad paragintu kongresą stipriau negu ikišiol priešintis prez. Nixono Vietnamo politikai.

Viena tokia grupė buvo mandagiai pakviesta į senato užsienio komisijos posėdį savo "didelio susirūpinimo" naštos palengvinti. Komisijos nariai ramiai klausėsi jų kalbų, bet kai išgirdo tvirtinimą, kad "kongresą sudaro valdžios turį bepročių tarnai", viskas pasibai-gė susipykimu. Jiems buvo leista pasvaicioti ir aroganciją pademonstruoti, bet komiteto pirmin. sen. Fulbright palydėjo juos tokiu žodžiu:

"Kai žinai valdžios turimą jėgą ir jūsų užsimojimą ją sunaikinti jėga, tai išvada labai aiški, kad jūs nelaimėsite. Aš nujauciu, kad kai kurie iš jūsų galėjote prarasti pasitikėjimą ta sistema, bet aš jums sakau, kad geresnės už mūsų aš dar nesu radęs".

Aciiu Tau, senatoriau, už paklydusius vaikus pasakyta rimta žodi, bet kartais skaudu sužinoti, kad Tu pats kartais klaidžioji šunkeliais ir roдай jaunimui blogą pavyzdį. Jei būtum to nedaręs, šiandien Amerikos agonija Vietname nebūt tokia didelė.

— Pekinui palanki grupė atsiskyrė nuo Italijos kompartijos ir įkūrė savo dienraštį. Jie skelbia pradėję organizuoti naują sąjūdį. Juo daugiau skaldymosi komunistų stovykloje. juo arčiau galas visam jų sąjūdžiui.

Pakeista maskvinė rinkimų sistema?

Budapeštas. — Vengrijos rinktas parlamentas, bet maskvinė rinkimų sistema jau buvo šiek tiek iškreipta. Nėra kalbos apie tai, kad rinkiminė reforma būtų suteikusi lygias teises neoficialiems ir kompartijos kandidatams, bet faktas lieka faktas, kad šalia kompartijos kandidatų galėjo būti ir kitokių.

Parlamente esančioms 352 vietoms buvo išstatyti 49 nepartiniai kandidatai. Tose vietose rinkėjai galėjo pasirinkti vieną ar kitą. Neatrodė, kad visi 49 būtų laimėję, bet 10 tikrai įveikė kompartijos kandidatus ir pateko į parlamentą. Pradžia gera, ir, tikėkim, epidemija plėsis. Pirmą kartą žmonės buvę skeptiški, todėl nebuvo parodyta daug pastangų ta galimybe pasinaudoti.

Balsavo 7,334,918 asmenų, neįskaitant 97,502, savo balsavimo kortelės sugadino 76,797. Nebalsuoti ir kortelės gadinti yra vieninteliai du būdai parodyti nepasitenkinimą režimu. Šį kartą pirmą kartą balsavo ir 18 metų sulaukę.

Kartu vyko ir visų laipsnių savivaldybių tarybų rinkimai. Čia su komunistais varžėsi ne komunistai 3,016 vietų. Apie neoficialiųjų laimėjimą šiame valdžios laipsnyje nieko ikišiol nepranešta.

Kadaro demokratizacijai dar labai toli iki Dubčekų grupės 1968 užplanuotos reformos Čekoslovakijoje, bet geriau pamažai ir šis tas, negu lėkimas stačia galva į katastrofą, kaip tai atsitiko Čekoslovakijoje.

Arabų federacijon įvestas veto

Kairas. — Egipto vyriausybė ilgai svarstė susitarimus dėl Egipto, Sirijos ir Libijos federacijos įkūrimo, ir padarė lie vieną dabar žinomą pataisą, liečiančią sprendimų darymo tvarką.

Vyriausias sprendimų darytojas yra visų trijų valstybių prezidentai, kartu posėdžiaujantys. Pirmasis susitarimas buvo, kad sprendimai draromi balsų dauguma. Egipto vyriausybė apsiūžėjo, kad ir norėdama įniekti negalės sutarti su Izraeliu, nes Sirija su Libija visada tais reikalais balsuos prieš ir to-

Amerikos vyskupai žada drausminti

Amerikos katalikų vyskupai pavasariniame suvažiavime nutarė atstatyti visokių nepašauktų "reformatorių" sujauktą tvarką ir tradicinę discipliną vyskupijų ir parapijų tvarkyme. Šitas klausimas bus svarstomas ir pasaulio vyskupų sinode, kuris pradės posėdįs Romoje rugsėjo 30. Jo uždavinys — suteikti popiežiui patarimų svarstomais klausimais.

kiu būdu visada galės surišti Egipto rankas daryti tai, ko jis norėtų.

Dabar Egipto vyriausybė atsi-metė nuo pirmosios nuomonės ir pasirinko kitą — dabar jau sprendimai tik tie bus privalomi, už kuriuos visi balsuos. Įvedus veto teisę, dabar jau kiekvienas galės nenorimc sprendimo atsisakyti.

Egipto parlamentas su tuo pakeitimu sutartį ratifikavo. Su pakeitimu, matyt, sutiko ir Libija su Sirija, nes ir ten jau sutartis ratifikuota. Rugsėjo 1 kiekvienoj valstybėj bus referendumas sutarčiai atmeti ar priimti.

Siame susirinkime sudaryta ir Amerikos vyskupų delegacija tame sinode dalyvauti. Ten ji pareikš Amerikos vyskupų nuomones ir nutarimus. Ir, be abejo, pakalbės apie problemą kurios atsirado Amerikos katalikų bažnyčioje Vatikanc Susirinkimo reformų įtakoje.

Svarstymų kelrodžiui vyskupai turėjo paruoštą studiją apie Amerikos kunigiją. Ji paruošta vyskupų iniciatyva, parenkant žmones 1967 m. tam darbui atlikti. Dirbo sociologai, psichologai, teologai ir kitų tam klausimui artimų sričių specialistai.

Konferencijos prieangiuose reiškesi ir spaudimo grupės, norėdamos savo nuomones išsakyti ar bent atitinkamus raštus įteikti. Karingiausia gal buvo mažą moterų grupę, kuri stengiasi sumažinti vyrų dominavimą bažnyčios sprendimų darymo aparate. Jos pageidavo, kad būtų įsileista moterų ir į rudenį įvyksiantį vyskupų sinodą.

Už celibato panaikinimą kovojanti kunigų grupė tame pačiame viešbuty, kur vyskupai posėdžiavo, buvo įrengusi "pasisvečiavimo" kambarį, bet susilaukė tik vieno svečio. Juos aplankiusio vyskupo pavardė neskelbiama.

Sovietų raketų daugiau ir geresnių

Washingtonas. — Įvairiais žvalgybos būdais surinkti duomenys liudija, kad Sovietų raketos šiuo metu esančios aprūpinamos daugiagalvais atominiais sprogmenimis, veikiančiais nepriklausomai vienas nuo kito. Raketom laikyt pradedti statyti ir didesni silosai Manoma, kad ant tarpkontinentinių SS-9 raketų, ikišiol turėjusių 25 megatonų sprogmenį, dabar uždedami 4 po penkis megatonus stiprumo.

Didesni silosai raketoms apsaugoti statomi bent dešimtyje naujų vietų. Sen. Jackson pradėjo statyti apsižiūrėti, kad Amerika nenuslinktų į antros eilės valstybę strateginių ginklų atžvilgiu. Sekr. Laird užsiminė, kad reikės papildomo biudžeto, jeigu Sovietai vis daugiau raketų su atominiais sprogmenimis dės į silosus, jeigu pasitarimai dėl tų ginklų apribojimo stovės vietoje. Jis ragino amerikiečius daugiau domėtis šiais reikalais, negu Vietnamo karu, kuris nebevertas jokio dėmesio. Tuo norėta pasakyti, kad Vietnamo karas nebesulaukia artėja prie galo.

Israelis gamina ginklus sau ir kitiems

Jeruzalė. — Pagal vienos knygos autorių, ne visi žydai tokie gabūs ir gudrūs, kaip dauguma apie juos linkusi manyti, bet žiūrint į dabartinius Izraelio vadus pasakytina, kad jiems netrūksta nė vieno nė kito.

Ką tik pateko spaudon plauštas užuominų, kad Izraelis gamina visą eilę komplikuočių ginklų ne tik sau, bet ir daugumai kitų valstybių. Ypač Afrikai, kur Izraelio išklimpimas daugelyje gyvenimo sričių yra gana gilus.

Bent kelios bendrovės Izraelyje rūpinasi karinio inventoriaus gamyba, todėl kasdien Izraelis vis mažiau ir mažiau darosi priklausomas nuo užsieniečių ginklų srityje. Geriausias pasaulio žydų smegenys yra sutelktos į geriausias laboratorijas tyrinėjimų ir projektavimo darbams. Todėl kalbant apie žydų-arabų karinio pajėgumų balansą, dažnai gali būti šaudoma pro šalį — ką Egiptas gauna iš Rusijos, gali būti keleriopai atsverta Izraelio karinės gamybos produktais.

Dajanas nesenai tuo reikalu

yra taip pasakęs: "Aš noriu pa-brėžti, kad naminė ginklų gamyba plačiai padengia svarbias apsiginklavimo sritis".

Izraelio inžinieriai patys projektus gamina, žvalgybos tarnyba perka jų užsienioose (ką tik nubaustas Šveicarijos aeronautikos inžinierius už pardavimą Izraeliui prancūzų Mirage kovos lėktuvų naujųjų motorų braižinių). Net skleidžiami gandai, kad Izraelio aviacijos pramonė jau greit masiniai gamins geresnius kovos lėktuvus, negu prancūzų Mirage ir Amerikos Phantom.

Niekas nežino, kiek Izraelio aviacijos pramonė dirba darbininkų, bet tikriausiai daugiau, negu Izraelio kariuomenė yra karių. Egipte parodyta Sovietų technologija seniai nugaleta Izraelio laboratorijose ir projektavimo institutuose. Specialistus ruošia garsiausias pasaulio Technion institutas Haifoje. Izraelio vyriausybė nesigali pinigų karo pramonei tobulinti. Izraelio karo pramonės gaminiai, ypač jos elektronikos dalis, turi daug pirkėjų Afrikos kraštuose.

Senas būdas naujų aukų ieškant

Maskva. — Čia politinis galvojimas, naujų politinių užkariavimų siekiant, grįžta į priešakinius laikus, nes vėl pradėti piršti liaudies frontus, komunistų ir antikapitalistų bendromis pastangomis sudarysimus. Prieš karą tik vienoj Prancūzijoje toji idėja buvo populiari, bet dabar taikiniu pasirinkti ūkiškai atsilikę kraštai. Jiem siūloma pasekti Čilės pavyzdį, kur kompartija ir kitokie antikapitalistai besivadina sambūriai sudarė vyriausybę labai radikaliai programai įgyvendinti. Tik dabar ūkiškai atsilikusių kraštų visokių spalvų nacionalistai atstoja europinių antikapitalistų vietą.

Tuo reikalu keli rašiniai iš spausdinti Izvestijose su Uljanovskio parašu. Jis retai rodo, bet žinoma, kad tas aukštas pareigūnas rūpinasi atsilikusiu kraštų santykiais su Maskva. Jc

uždavinys ten įgyvendinti politbiuro politiką. Pavyzdžiui imamas Čilės įvykis, nes ten prie komunistų prisidėjo visokio plauko socialistai. Bet pamirštama sakyti, kad Čilės prezidentūroje Allende įkurdino ne komunistai ir socialistai, bet krikščionys demokratai, davę trūkstantiems balsus jau prezidentūros duris atidaryti. Todėl Uljanovskis per anksti džiaugiasi, kad toks reiškinys kaip Čilėje matomas, jau gali būti laikomas pavyzdžiu Maskvos planams bei idėjoms plėsti. Sukilimas prieš amerikietiško kapitalizmo liguistas apraškas dar nereiškia atsisukimą į maskvinį valstybinį kapitalizmą, kurio krikšto tėvas yra nuogas imperializmas. Esu turėjusi progą patirti, kad daugumas Afrikos kraštų tokias Maskvos pinkles yra supratę ir į jas galvos nekiša.

Atsisako tradicijos Berlyno reikalu?

Bonna. — 20 metų visos parlamente atstovaujamos V. Vokietijos partijos Berlyno klausimu kalbėjo viena kalba. Atrodo, kad dabar tos tradicijos norima atsisakyti. Griovimą pradėjo parlamento narys Barzel krikščionių demokratų vadas Bundestage.

Pirmiausia jis apie tai reikalą užsiminė New Yorke, sakydamas kalbą Užsienio politikos tarybos nariams. Vėliau nuvyko į Washingtoną, kur išsprašė audiencijos pas prez. Nixoną. Grįžęs namo, prašė pasimatymo su kanc. Brandtu, bet jam buvo pasakyta, kad vyriausybė turi savo ryšinius su prez. Nixono administracija. Tada supyko ir pradėjo kalbėti ir rašyti, kad Brandto vyriausybė sugriovė susitarimą dėl vienos politikos Berlyno klausimu, bet nepasakė nė kada, nė kokių būdu. Jo frakcijos draugai tvirtinimą paneigė.

Tie Barzel vingiai su Berlynu laikomi nešvarių partiniu žaidimu, kuris turėtų jam padėti laimėti kancelerio vietą per kitus parlamento rinkimus. Jau seniai jis stengiasi laimėti pirmą vietą savo partijos vadovybėje, bet ikišiol dar nė vienos kliūties neperšoko, o varžovų yra daug.

Iš vyriausybės pusės buvo atsakyta, kad Berlyno byla laimėti norimomis sąlygomis dabar vykstančiuose pasitarimuose yra daugiau pliusų negu minusų. Gi užsienio spauda informuojantis pareigūnas kitą dieną paaiškino, kad Barzel neturi mandato kalbėti savo partijos

vardu. Jeigu susitarimas dėl Berlyno būtų toks, kokio norima, tai už Maskvos ir Varšuvos sutarčių ratifikavimą parlamente balsuotų daug ir krikščionių demokratų partijos atstovų. Tik tada bus galima pasakyti, kieno vardu bando kalbėti Barzel.

Hanojus nesutiko perduoti švedams karo belaisvių

Hanojus atmetė pasiūlymą, kad abiejų pusių laikomi belaisviai būtų perduoti Švedijos vyriausybei iki karo galo. Pasiūlymas apėmė visus belaisvius: Hanojaus laikomus amerikiečius ir pietų vietnamiečius, P. Vietname laikomus šiaurės vietnamiečius ir Vietkongo partizanus. Švedija buvo sutikusi tą misiją prisiimti ir jau organizavo laivus belaisviams Švediją pervežti.

— Japonija rengiasi naujiems laikams — penkiems metams skiria 14.4 bil. dol. krašto apsaugai organizuoti. Tai didoka suma penkiems metams, bet dar idomiau žinoti, kad po penkių metų tautos uždavimas bus dukart didesnis už dabar esantį. Visas dėmesys skiriamas aviacijai.

— Visos didžiosios b-vės praneša apyvarčios ir pelno padidėjimą per pirmąjį šių metų ketvirtį. Tai reiškia, kad ūkinis atoslūgis pasibaigė, prasidėjo ūkinės veiklos kilimas.

Lietuvos gyventojai rusų statistikos šviesoje

Sovietų Sąjungoje ir okupuose Lietuvoje 1970 sausio 15 įvykus gyventojų surašymui. Maskvos centrinė statistikos valdyba pateikė antrąjį tos valdybos pranešimą ("Tiesa", nr. 89, š. m. balandžio 17).

Prieš tai Sovietų Sąjungoje vykęs gyventojų surašymas buvo 1959. Dabar palyginami abiejų surašymų ir dar senesni duomenys.

Kiek gyventojų Sovietų Sąjungoje

Pagal paskelbtus duomenis, 1970 sausio 15 gyventojų buvo 241.7 mil., tuo tarpu 1959 jų buvo 208.8 mil., 1938 — 190.7 mil.

Gyventojų skaičius žymiai padidėjo miestuose ir sumažėjo kaimuose, tiksliau — kolchozuose. Būtent, 1959 kaimuose gyveno 108.8 mil. gyventojų, o miestuose — 100 milijonų, 1970 miestuose jų jau buvo 136 mil., o kolchozuose bei sovchozuose — 105.7 mil., arba santykiškai buvo 56.44.

Kiek gyventojų Lietuvoje

Dabar paskelbta, kad gyventojų Lietuvoje 1970 sausio 15 buvo 3,128,000, 1959 gyventojų surašymo duomenimis, buvo 2,711,000. Taigi, per 11 metų gyventojų skaičius padidėjo 417,000.

Kituose Baltijos kraštuose — Latvijoje 1970 gyventojų buvo — 2,364,000, 1959 — 2,093,000, padidėjimas — 271,000. Estijoje 1970 gyventojų buvo 1,356,000, 1959 — 1,197,000, padidėjimas — 159,000.

Lietuvių skaičius visoje Sov. Sąjungoje ir Lietuvoje

Nurodyta, kad surašymo metu tautybės ir kalbos buvo užrašomos pagal pačių surašomųjų pareiškimus, o vaikų tautybė buvo užrašoma pagal tėvų pareiškimus.

Paskelbta: lietuvių visoje Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje buvo 2,665,000, tuo tarpu 1959 jų buvo 2,326,000. Taigi, padidėjimas per 11 metų — 339,000. Toliau nurodoma, kiek lietuvių gyvena okupuose Lietuvoje, būtent: 1959 Lietuvoje buvo 2,151,000 lietuvių, o 1970 — 2,507,000, atseit, lietuvių skaičius padidėjo 356,000.

Pateikiamas ir lietuvių gyventojų skaičius Latvijoje. 1970 surašymo metu Latvijoje lietuviams esą pasiskirstė 41,000 gyventojų arba 1.4 proc. visų Latvijos gyventojų. Kadangi maskviniame pranešime nenurodyta, kiek lietuvių gyvena paskirose Sovietijos respublikose (pvz. Kazachstane, Moldavijoje, Gruzijoje ir t.t.), kyla klausimas: kur gyvena tie lietuviai? O jų gi, pagal 1959 surašymo duomenis, už Lietuvos ribų, Sovietijoje, gyveno 175,000 ir 1970 metais gyveno 158,000. Kiti gyventojai, ne lietuviai, pa-

žymėti Kazachijos bei kitų respublikų gyventojų rubrikose.

Gimtoji kalba surašymo duomenimis

Duomenys, liečią surašinėjimo metais buvusius pareiškimus dėl gimtosios kalbos, liudija, kad lietuviai savo gimtąją kalbą laiko savo tautybės kalba daugiau už latvius ar estus. Lietuviai 1970 pasiskirstė lietuvių kalbą laikę gimtąja — 97.9 proc. (1959 — 97.8 proc.), latviai — 95.2 proc. (1959 — 95.1 proc.), gi estai — 95.2 proc. (1919 — 95.2 proc.).

Gyventojai ir rusų kalba

Pranešimo 14 skyrius teikia vaizdą — kiek paskirose tautybės Sovietų Sąjungos ribose vartoja antrąją — rusų kalbą bei kitas kalbas. Lietuviai 1970 pasiskirstė rusų kalbą laisvai mokančiais — 35.9 proc., latvių 45.2 proc., estų — 29 proc.

Kitų tautybių tarpe būdingi bruožai: totorių pasiskirstė mokančių rusų kalbą 62.5 proc., vokiečių 59.6 proc., gudų — 49 proc., ukrainiečių — 36.3 proc., armėnų — 30.1 proc., gruzinų — vos 21.3 proc.

Paskelbta, kad 1970 gyventojų surašymo metu gimtąją kalbą nurodė rusų kalbą — 141.8 mil. žmonių, iš jų 128.8 mil. rusų gyventojų ir 13 milijonų kitų tautybių žmonių. Be to, 41.9 mil. žmonių nurodė rusų kalbą kaip antrąją kalbą, kurią jie laisvai moka.

Tautybių skaičius Lietuvoje

Pats svarbiausias mums pranešimo 15-sis skyrius. Jis teikia tautybių kaitos 1959-1970 vaizdą. Rodo, kiek lietuvių gyvena pačioje okupuose Lietuvoje, kiek jų gyvena visoje Sovietų Sąjungoje (ir Sibire ir škaitant...) ir, kas mums svarbu susekti — koks rusų kolonistų skaičius šių dienų Lietuvoje.

Jei, kaip aukščiau minėta, 1970 lietuvių visoje Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje buvo 2,665,000, gi pačioje Lietuvoje jų skaičius siekė 2,507,000, tai reiškia, kad įvairiose sovietų respublikose, žinoma, ir priverčiamose sovietų darbo stovyklose, jų buvo 158,000.

1959, kaip minėta, lietuvių už okupuose Lietuvos ribų, Sovietijoje buvo 175,000. Taigi, jų skaičius per 11 metų sumažėjo 17,000.

Kolonistai Lietuvoje

Norėdami patirti, kiek Rusijos kolonistų dabar gyvena Lietuvoje, kiek jų gyveno 1959 gyventojų surašymo metu, turime suplakti atskirai nurodytus rusus, gudus ir ukrainiečius, žinoma, atmetę rusų ir gudų, senųjų Lietuvos gyventojų, dar nuo Lietuvos laisvės dienų skaičius.

Rusai gyventojai, pagal 1970 surašymo duomenis, sudarė 268,000 (arba 8.6 proc. visu-

gyventojų Lietuvoje), gudų buvo 45,000 (arba 1.5 proc. ir ukrainiečių — 25,000 (0.8 proc.). Jei juos laikyti naujais ateiviais — kolonistais, — jų skaičius sudarytų 338,000 (arba 10.9 proc. visų Lietuvos gyventojų).

1959 bendras tų trijų tautybių, Lietuvos gyventojų, skaičius buvo — 279,000. Atmetus Lietuvoje gyvenančius, nuo seniau, gudus bei rusus — sentičius (1942 statistikos duomenimis vokiečių okupacijos laikmečiu gudų buvo 23,000, gi rusų — 81,000), visvien kolonistų skaičius Lietuvoje teiks grėsmingai didėjantį vaizdą.

Kitos tautybės Lietuvoje

Lenkų Lietuvoje, 1970 duomenimis, buvo 240,000 arba 7.7 proc. (1959 jų buvo 230,000 arba 8.5 proc.), žydų gyventojų 1970 buvo 24,000 arba 0.8 proc., gi 1959 — 25,000 arba 0.9 proc. Taigi, lenkų per

11 metų "nubyrėjo" 10,000, gi žydų — 1,000. Pagaliau, dar viena kategorija, "kitos tautybės" — jų Lietuvoje 1970 buvo 19,000 (arba 0.5 proc.), 1959 — 26,000 (arba 1.0 proc.). Sumažėjimas — 7,000.

Rusinimo vyksmas Latvijoje ir Estijoje

Paskelbti duomenys dar liudija apie ryškų rusinimo eigą Latvijoje ir Estijoje. Latvių gyventojų okupuose Latvijoje 1970 buvo 1,342,000, t.y. vos 56.8 proc. viso krašto gyventojų. Tuo tarpu 1919 latviai savo krašte sudarė 62 proc. visų gyventojų.

Panašiai ir Estijoje — 1970 estų gyventojų buvo 925,000 arba 68.2 proc., tuo tarpu 1959 jų buvo 74.6 proc. Bendras Latvijos gyventojų skaičius 1970 siekė 2,364,000, Estijos — 1,356,000.

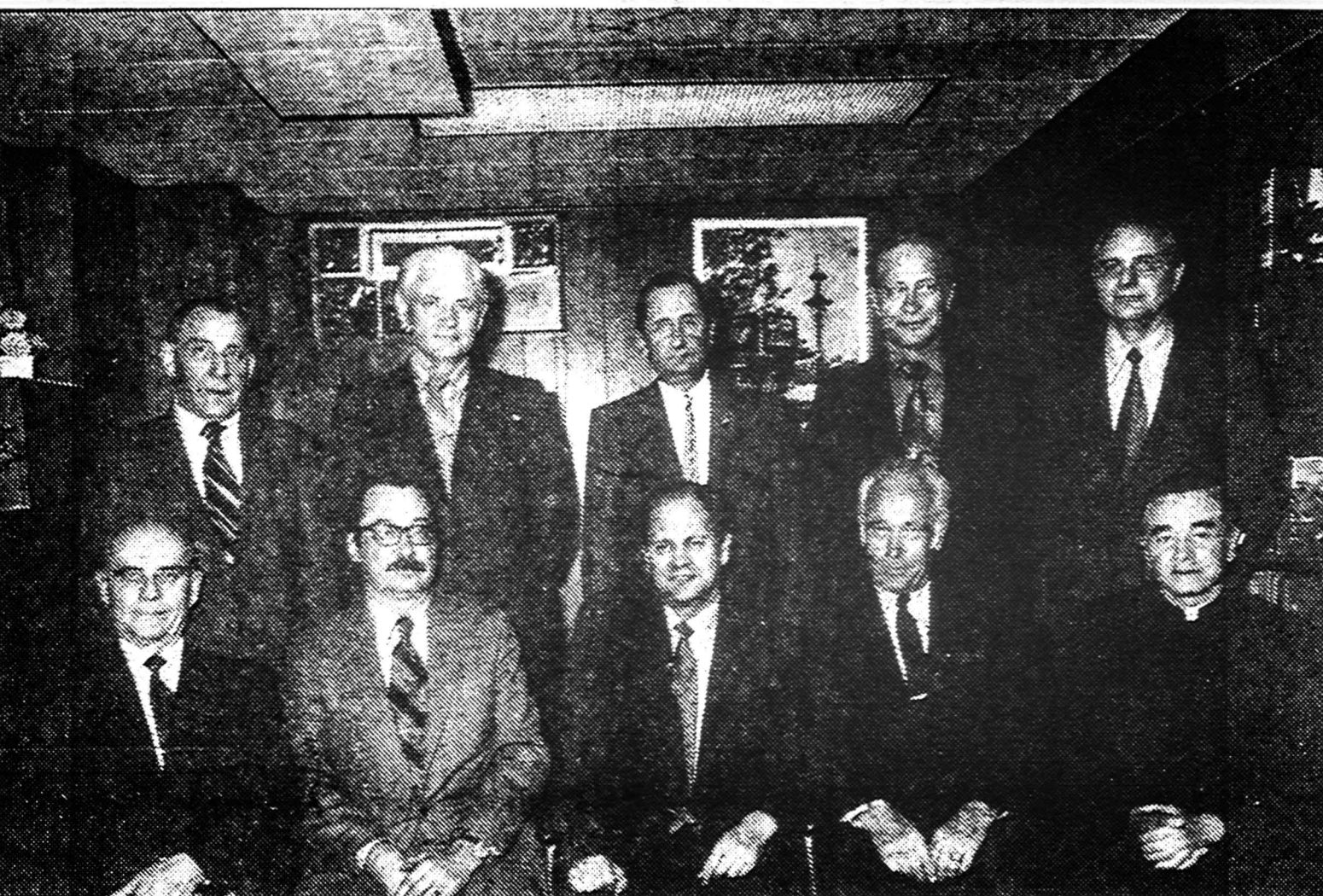
Rusų kolonizacija Latvijoje ir Estijoje ryški: rusų skaičius

1970 Latvijoje siekė 705,000 arba 29.8 proc., Estijoje — rusų 335,000 arba 24.7 proc. viso krašto gyventojų.

Gyventojai pagal išsilavinimą Be kitų duomenų, dar minėti nos paskelbtos žinios ir apie gyventojų išsilavinimo lygį Sovietų S-gos respublikose (12 skyrius). Vienoje kategorijoje — "iš 1000 gyventojų, kuriems 10 ir daugiau metų tenka asmenų, turinčių aukštąjį ir vidurinį (baigtą ir nebaigtą mokslą)" — Baltijos kraštus liečią duomenys tokie:

Lietuvoje 1970 tokių asmenų buvo 382 (1959 — 232), Latvijoje, tais pačiais metais — 117 ir 421, Estijoje — 506 ir 386. Kitoje kategorijoje iš 1000 dirbančių turi aukštąjį ir vidurinį (baigtą ir nebaigtą mokslą): Lietuvoje 1970 — 496 (1959 — 250), Latvijoje 661 ir 502, g Estijoje — 660 ir 448.

(Elta)

JAV ir Kanados IV Dainų šventės vykdomojo komiteto pasitarimas įvyko balandžio 14. Iš k. į d. sėdi: A. Reklaitis, St. Balzekas jr., dr. G. Balukas, vykdomojo komiteto pirm., muz. P. Armonas — muzikinės komisijos pirm., kun. dr. J. Kubilius, SJ; stovi: J. Paštukas, inž. J. Jurkūnas, J. Vaičiūnas, inž. K. Dočkus ir St. Dziugas. Nuotr. V. Noreikos

IŠ ĮZYMIJŲ ŽODŽIŲ ALBUMO

Vieni mėgsta rinkti įžymių žmonių autografus, kiti pašto ženklus. O aš mėgstu rinkti įžymių žmonių įžymių žodžius. Tiek respublikonų, tiek demokratų. Bet labiau tų, kurie prie aukštos valdžios.

Keletas įžymių žodžių apie Ameriką Azijoje.

Respublikonai apie Kinijos komunistus:

Amerikos žurnalistas Bob Considine paklausė prezidentą Eisenhowerį, ką jis būtų padaręs Korejoje, būdamas MacArthurio vietoje, kai Kinijos komunistai bombardavo kalnyną.

"O štai, ką aš būčiau padaręs, — atsakė Eisenhoweris. — Aš būčiau sutraukęs visus lėk-

tuvus iki vieno ir bombom ištaškęs jų karo sandėlius Mandžurijoje. Dar daugiau: aš nebūčiau prašęs Washingtono nei JT leidimo. Jei kuris būtų kėlęs balsą, būčiau pasakęs, kad padariau, kas reikėjo padaryti tūkstančiams sąjunginių valstybių žmonių gyvybių išgelbėti".

Prezidentas Nixonas pasiuntė ir komunistinę Kiniją stalo teniso žaidėjus, ir vienas jų Jack Tannenbild, grįžęs iš tos misijos, pareiškė: komunistų diktatorių Mao Tsetung yra "didžiausias moralinis ir intelektualinis vadās pasauly šiais laikais, nes jis pasiekė daugiau žmonių. O jo filosofija yra graži".

Prezidento Nixono antrininkas nepasisekusiame rinkimuose Henry Cabot Lodge, kaip rašė NYT gegužės 2: "praileido aštuoneris metus Jungtinėse Tautose, ryžtingai priešindamas duoti vietą komunistinei Kinijai... Dabar, po 11 metų Henry Cabot Lodge, pirmininkas prezidento Nixono sudarytos 50 asmenų komisijos Jungtinių Tautų 25 metų jubiliejui, parašė memorandumą, kad J. Tautos priimtų į narius "Kinijos liaudies respubliką", t. y. komunistinę Kiniją".

William F. Buckley, konservatorius laikraštininkas, šią žinią apie staigią naują Nixono politiką sutiko: "Lyg girdėtum, kad Golda Meir staiga būtų pabėgusi su Arafatu (Egipto prezidentu) ir juodu paskelbė naują valstybę, vardu Izarabija".

Demokratai apie Vietnamą:

Prezidentas J. F. Kennedy 1963 rugsėjo 13: "Mūsų politika Vietname labai nesudėtinga. Mes norime karą laimėti; komunistai turi būti sustabdyti, ir

amerikiečiai turės grįžti namo. Tokia yra mūsų politika".

Prezidentas Johnsonas: mes nesiekiamo karo laimėti.

Šeši kandidatai demokratams 1972 rinkimus: amerikiečiai turi atsakyti nuo kišimosi į Vietnamo reikalus ir grįžti tuojau namo.

Įžymus žodžiai. Žodžiai keičias kaip ir medžio lapų spalva. Čia žalia, čia raudona, geltona, pilka, bėspalvė, iki pagaliau pats lapas nukris, o medis susitrauks į save žiemoti.

Bet su pavasariu ateis nauji lapai ir spalvos...

Žodžių kolekcionierius

Veiksnių pasitarimas

Mūsų veiksmų atstovų pasitarime, įvykusiame balandžio 24 New Yorke, dalyvavo Lietuvos diplomatai, Amerikos Lietuvių Tarybos, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovai.

Ilgesnė pusę dienos vykusiam pasitarime buvo:

a. išryškinta Lietuvos padėtis dabartinėje tarptautinėje įvykių eigoje ir mūsų vedama kova dėl laisvės — ji turi būti remiama Lietuvos valstybės suvereninių teisių vykdymo atstatymo principu;

b. pageidauta, kad Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių veikloje būtų siekiama jos suderinimo tarp Amerikos Lietuvių Tarybos ir Liet. Bendruomenės vadovybės;

c. jautriai suprastas Brazilijos gelbėjimo reikalas, ir dėl to visi lietuviai kviečiami gausiai aukoti Tautos Fondui. (E)

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SĄVELSKIS — lietuvis advokatas — 87-26 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; Tel. 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public, 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaigos atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. 94-08 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421 ir 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. 11211, tel. 384-4952.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-08 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami po laido tuvių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

S & G MAISTO KRAUTUVE, Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maištos, spalvotos, lovos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus Europai. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretai, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekma dienomis, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktorius dr. Jokubas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radio stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekma dienomis 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekma dienomis 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI-FM 95.7 sekma dienų nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekma dienomis nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekma dienomis 9-9:30 val. ryto per WCMP-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekma dienomis nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454-9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

DAINŲ ŠVENTĖ CHICAGOJE

EKSKURSIJOS:

New Jersey lietuviams iš Newarko aerodromo
New Yorko lietuviams iš La Guardia

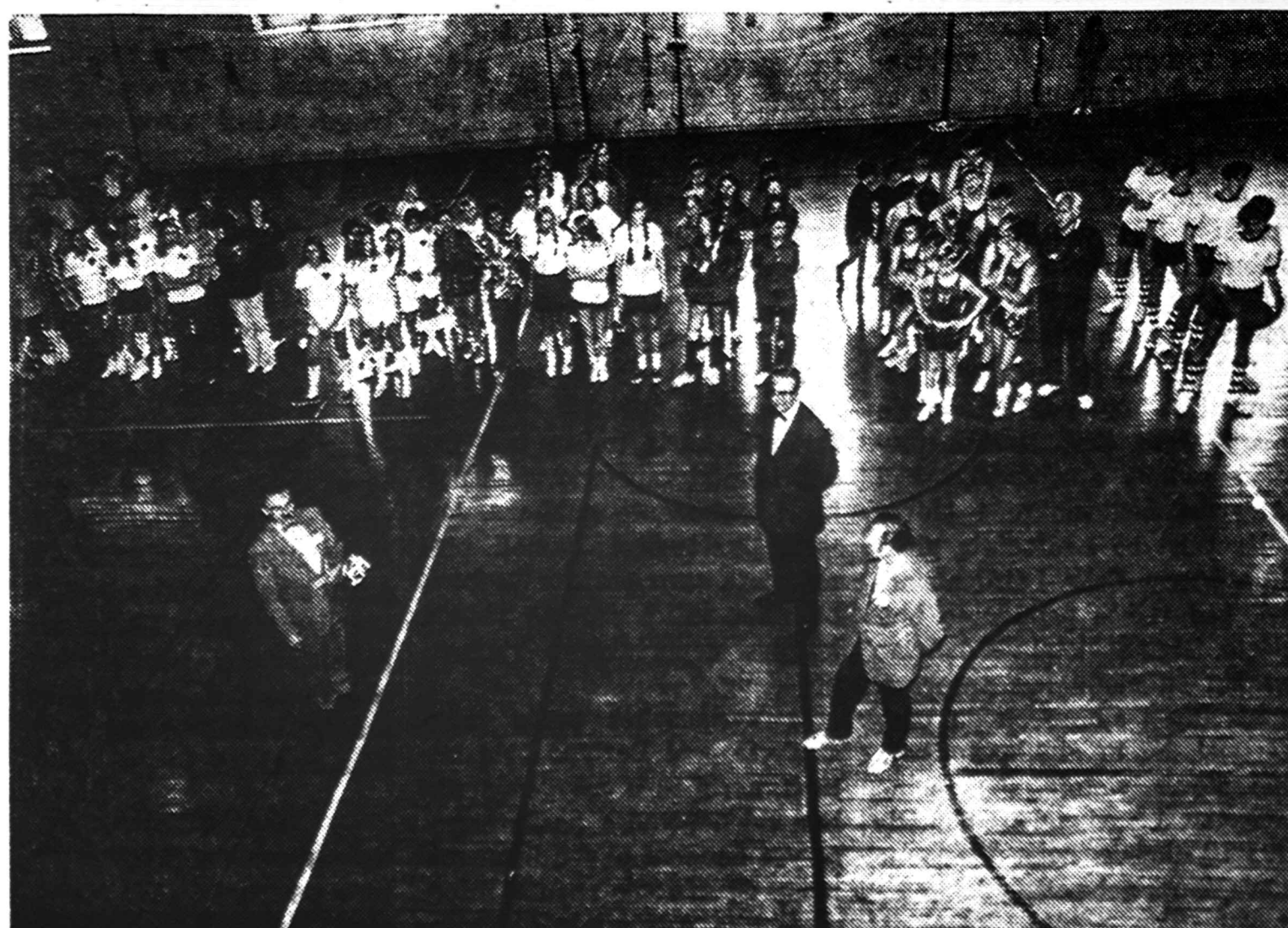
United Airlines ar TWA reguliariais skridimais. Grupės išvyksta kartu liepos 3 d. Grįžti kiekvienas gali individualiai savo pasirinktu laiku — be jokio pridėtinio mokesčio. • Kaina: suaugusiems 89.00 dol.; vaikams nuo 2 iki 12 m. 44.50 dol.; kūdikiams žemiau 2 metų nemokamai. (Visi takai įskaityti)

Registruotis:

LITO

Kelionių Biuras

94-10 Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. (212) 847-5522

Balandžio 17 Brooklyno Franklin K. Lane mokyklos salėje įvyko rytų apygardos sporto šventė. Jos atidarymą priekyje matyti — Lietuvos gen. konsulas A. Simutis (viduryje), A. Vakselis (k.) ir P. Gvidys (d.) — rengėjai. Nuotr. A. Dilbos

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKEREina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.

Dienos įvykius vertinant

Giedra nuotaika tenka minėti jaunimo New Yorke viešą pasirodymą — lyg atžalyną kantis su pavasario orais. Re-tai kada tiek jaunimo esti salėje ir scenoje, kiek jo buvo šeštadienį Toronto Birbynės koncerte.

Ateina ir kitas pasirodymas — Brooklyno šeštadieninės mokyklos rengiama tarpokyklinė šventė gegužės 15.

Du dalykai čia teigiami: jaunimas nėra abejingas, kai gauna aktyviai pasirodyme dalyvauti; kai gauna pagastoliuoti ir sumegzti pažintis su kaimynais lietuviais. (Brooklyno mokykla čia buvo padariusi gerą pradžią, su kalėdiniu vaidinimu pasirodžiusi Philadelphiaje ir kt.). Čia jaunimas pasijunta lietuviškos bendruomenės gyva dalis.

Tai lyg tęsinys netolimos praeities — jaunimo prasiveržimo viešumon su Kudirkos žygiu. Tai lyg ir vietiniai pasirengimai artimam ateičiai — didžiajam jaunimo sąskrydžiui, jaunimo kongresui.

Mažiau giedru ispūdžiu sutinki Eltos paskelbtą pranešimą apie veiksnių konferenciją New Yorke balandžio 24. Bū-tum laukę, kad ši konferencija prates Clevelando ir Washingtono konferencijas — ten nužymėtam kelyje numatys konkrečius uždavinius ir sutars būdus jiems vykdyti. Bet New Yorke tesutarta siekti susitarimo tarp Alto ir Bendruomenės.

Po Clevelando, Washingtono tai didelis žingsnis atgal.

Washingtono konferencijoje tarp veiksmų buvo ir spauda, kuri yra iš tiesų realus veiksnys, nes ji formuoja lietuvišką opiniją. Šioje konferencijoje ir tuo atžvilgiu žingsnis atgal — spauda nekviesta.

Giedros linkėjimu sutinkam New Yorke apygardos L. Bendruomenės vadovybės rinkimą gegužės 8... Du dalykai pa-

prastai tamsina visuomeninę veiklą: vengimas priimti vadovybės pareigas; dar blogiau — prisiėmus tenkintis "representacija" ir pareigų nevykdymas. Giedra čia didės tuo atveju, jei vadovybėje atsirastų nebūtinai reprezentaciniai žmonės, bet žmonės, kurie turės ryžto ir posėdy pasidėti ir už posėdžio padirbėti.

Nieko gero nelaukimo nuojauta sutinki Amerikos-Vokietijos politinius reikišnius, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai gali paliesti ir lietuvius... NYT pranešė apie rengiamą Free Europe ir Liberty radijų reformą. Jie veikia iš Muencheno. Jie veikia privačia firma, neoficialiai finansuojami CIA. Tam iš-eina didelės sumos (pernai per 30 mil.), o valstybės departamentas nepatenkintas, kad tai ne jo tiesioginėje kontrolėje. Jei tie radijai bus išlaikomi privačios korporacijos, oficialiai Kongreso skirtom sumom tai galima laukti, kad ir programa turės prisiderinti prie oficialios Amerikos politikos — neteks kovingumo.

Kai gegužės 1 Maskva viešai angažavosi duoti paramą Indonezijos komunistiniam pogrindžiui, tai valstybės sekr. Rogers 618 puslapių raporte apie Amerikos 1969-70 politiką terodo pastangas išlaikyti teritorinį status quo, užgesinti kylančius gaisrus gaisrelius. (Kalbėdamas apie santykius su visom valstybėm, nerado nė vieno žodžio, kad Baltijos valstybės tebeatstovaujamos Washingtonui).

Su šia politika sinchronizuota Vokietijoje Brandto politika stiprindama pastangas bendradarbiauti su komunistiniais režimais, ima rodyti ženklų mažiau toleruoti pavergtų tautų laisvės komitetus ir net susilaikyti nuo tautinių grupių kultūrinių institucijų remimo, kuriuo Vokietija lig šiol buvo išgarsėjusi kaip vienintelė tokie Europoje.

Mes jums romo, o jūs mums tankų!

Pasakoja pabėgęs čekoslovakų generolas Senja

Savo laiku tai buvo tikra sensacija. Čekoslovakijos diktatoriaus Novotny globotinis, karo ministerijos gynybos komiteto pirmininkas, generolas Senja, 43 metų amžiaus, 1968 sausio 25 pasiprasė politinio pabėgėlio globos Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tuo metu Čekoslovakijoje ką tik į valdžią buvo atėjęs Dubčekas.

Už politinio pabėgėlio globą Senja pasiūlė atsigabentas karinės paslaptis. Jis pasakojo, jog Novotny norėjęs juo pasinaudoti, kad galėtų užgniaužti partijos "reformatorių" sąmokslą, kuris siekė pašalinti Novotny ir partijos viršūnėje pastatyti Dubčeką. Novotny įsakė Sejnai tuoj pat sumobilizuoti vieną diviziją, kad būtų užsmagtas bešvintas "Praho pavasaris". Bet užuot gelbėjęs Novotny, pats Senja gelbėjosi, per Vengriją, Jugoslaviją ir Italiją pabėgdamas į JAV, kad išvengtų bausmės už padarytas malversacijas perkant užsienyje javus, iš kur turėjęs sau nemažos asmeninės naudos.

Tada Sejnose "skandalas" liko paslapyje. Niekam nebuvo aišku, kaip jis nekludomas galėjo palikti savo kraštą, kas jam padėjo pabėgti ir pan.

Sejna amerikiečių saugumui buvo tikras laimikis. Krašto apsaugos viceministeris, kompartijos centro komiteto narys, asmeniškai Novotny draugas, jis turėjo visas žinias, kuriomis domisi Vakarų saugumas. Tai, ką Sejna papasakojo, labai padėjo susekti čekoslovakų (ir ne tik jų) snipų tinklą Vakarų pasaulyje.

Kai jau Sejna išuštino slap-tų žinių maišą, tada sėdo rašyti savo atsiminimų. Kur jis juos rašo, niekas nežino, nes nėra žinoma jo dabartinė gyvenamoji vieta. Tie atsiminimai yra ne kas kita, kaip slap-tas dienoraštis asmens, kuriam per dešimt metų buvo atviros Kremliaus ir visų Rytų Europos komunistinių kraštų kanclerių durys. Tai atsimini-

mai žmogaus, kuris buvo labai arti Chruščiovo iškilimo ir kritimo, Brežnevo triumfo, arti visų kovų už valdžią ir intrigų. Jam buvo žinomos raudonųjų "bosų" silpnybės ir mizerijos. Sejnose atsiminimai suteikia iki šiol nežinotų dalykų tiem, kurie domsi Rytų komunistiniu pasauliu.

Sejna pasakoja apie Chruščiovo ir Mao Tse Tungo santykius, kurie vengrų sukilimo metu dar buvo geri, bet po trejų metų labai pablogėjo. Kai 1959 Sejna, lydėdamas Čekoslovakijos krašto apsaugos ministerį Lomsky, nuvyko į Maskvą, Chruščiovas tuoj ėmė keikti Pe-

kingo valdovą: "Kai žiūriu į siaurai prapliautas kino akis tuoj matau, kad viena jų žiūri į Maskvą, o antra į Washingtoną, arba dar blogiau: abi spoko į Sibirą. Kai aplankiau Mao Pekinge, jis man tuoj parodė seną geografijos žemėlapi, kur Sibiras ir kitos sovietinės teritorijos yra įjungtos į Kinijos ribas. Mao pirštu rodė tas ribas, netardamas žodžio.

(nukelta į 4 psl.)

MANO BRANGŪS LIETUVIAI!

Gegužės 13 proga

ralienės, šventė ir maldos atgailos diena už Lietuvos laisvę ir pasaulio taiką.

Šiuo metu rusų okupuota Lietuva yra kankinių tauta. Daug jūsų vyskupų, kunigų ir pasauliečių yra paukoję savo gyvybę, kaip liudininkai, už tikėjimą. Visi vienuolynai uždaryti, religinė spauda nutildyta, daug bažnyčių išniekinta.

Nežiūrint tokios priespaudos.

tikintieji liko ištikim Kristui ir Jo Bažnyčiai. Jie tebegarbina Dievo Motiną savo šventovėse, o ypatingai garsiojo Šiluvų, kur Marija apsireiškė 1608. Todėl teisingai Jo Sventenybė popiežius Pijus XI jūsų šalį pavadino Terra Mariana — Marijos žemė.

Paskutiniu laiku jūs parodėte pamaldumą Fatimos Marijai, kuri prašė melstis ir atgailauti už pasaulio taiką. Taip pat ir popiežius Paulius maldą pavadino "vieninteliu taikos ginklu". Tačiau negalės būti pasaulio tikros taikos, kol Lietuvai ir kitom tautom bus atimta laisvė ir teisingumas. Pats popiežius Paulius kviečia maldai ir darbu aukotis "tikrajai taikai, teisingai ir pastoviai taikai, kur nuo širdžių pripažįstamos žmogaus asmeninės teisės ir laisvė atskrom tautom". (Message for the Observance of a Day of Peace, Dec. 8, 1967.)

Marija Fatimos pažadėjo, kad Jos Nekalčiausioji Sirdis pagaliau triumfuos. Taika, pagrįsta tiesa, teise, laisve ir meile turi būtina viešpatauti Lietuvoje ir kitose tautos. Todėl aš kviečiu visus lietuvius, esančius vi-sose pasaulio šalyse, paminėti gegužės 13-tąją, kaip maldos ir atgailos dieną už Lietuvos laisvę ir pasaulio taiką.

Jungdamasis su jumis maldos, aš prašau dangiškąjį Tėvą, kad Jis laimingų jūsų tėvynę Lietuvą, visus lietuvius, o ypatingai ištremtuosius į Sibirą. Teisprašo dangiškąjį Motiną iš savo dieviškojo Sūnaus juo Kristaus ramybę ir Lietuvai laisvę.

Linkėdamas jums gausios palaimos, aš lieku atsidavęs jums Kristuje.

Humberto S. Medeiros
Bostono arkivyskupas

Rochester, N.Y., balandžio 1, gastroliuojant Sibiro šokių ansamblui, prie Eastmano teatro buvo surengtos tautų demonstracijos. Dalyvavo lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai, vengrai ir žydai. Nuotraukoje matoma lietuvių jaunimo grupė. Nuotr. Frank Mockevičius

JURGIS KOŠYS

KAIMAS—SALDI SVAJONĖ

POEMA

Cia spausdiname Jurgio Košio poemos — KAIMAS SALDI SVAJONĖ — santrauką.

Savaime kyla klausimas, kaip šiais laikais prieita prie poemos, kodėl čia padaryta tos poemos santrauka.

Apskritai — poemos žanras šiais laikais yra labai retas. Poema buvo populiari senovėje; vėliau, augant techninei kultūrai, žmogui vis labiau skubant, poema buvo pakeista romanu, apysaka.

Suradus rankraštį, tad ir buvo susidomėta, kas toje poemoje rašoma, kaip ji įsiterpia į mūsų laikus.

Poema turi apie 170 puslapių, rašytą mašinėle. Joje yra įvairiausių digresijų, nukrypimų, įterpiamos net atskiros legendos, pasakojimai, plačiai aprašomi darbai, švenčių papročiai.

Poemoje aprašoma maždaug 1930 metų Lietuva. Jos vyriausias veikėjas yra Jurgis Sketerys, iš profesijos mokytojas, bet dėl idealizmo turėjęs pasitraukti iš gimnazijos. Nemokėjo prisiderinti prie susidariusių sąlygų, prie režimo. Jis gyvena ūkyje. Ūkininkauja puikiai, kartu kelia ir viso kaimo kultūrą.

Piemoje minimos vietos — Seda, Telšiai, Kalvarija. Prie Sedos gyvena dvi jaunos seserys — Olė ir Teklė Vaškaitės. Pas jas ir pradeda lankytis Jurgis Sketerys, palydėtas savo kaimyno Didžiulio, kuriam tenka piršlio vaidmuo. Be šių žmonių, dar poemoje minimas Sedos

klebonas, kaimo gydytoja Domicelė, kuri šioje santraukoje visai praleista.

Santraukoje praleista ir Didžiulio liga, jo kelionė į Žemaičių Kalvarijos atlaidus, kur pakelėje aprašomi Telšiai, Alsėdžiai, vėliau plačiai vaizduojami atlaidai.

Santraukos pagrindu palikta tik meilės istorija. Baigiama pakiliais motyvais, kaip viskas aukojama kaimui. Gale minimos trys vyrų rankos čia paimtos iš Šveicarijos istorijos. Ir jos pradžioje buvo trys vyrai, kurie drauge sudėjo rankas, kad pastatytų tėvynę.

Pats autorius, Jurgis Košys, pedagogas, sulaukęs 80 metų, yra mokytojavęs poemoje aprašomose vietose — Telšiuose ir Sedoje. Tas vietas gerai pažindamas, daug dėmesio skyrė ir anam gamtovaizdžiui. Autorius seniau spaudoje yra rašęs žemės ūkio klausimais. Į literatūrą ateina kaip mėgėjas, be didesnio specialaus pasirėngimo.

Čia ir iškyla formos klausimas. Poema parašyta silabiniu eiliavimu, panašiai, kaip buvo rašoma praeitame amžiuje. Nesirūpinama per daug formą puoselėti, labiau telkiamas dėmesys į aprašomus vaizdus, į vedamą idėją.

Prašome pasekti šiuos puslapius. Iš jų prisikels gabalėlis nepriklausomos Lietuvos laikų.

DVI SESERYS

TEKLĖ ir Olė — dvi seserys šaunios —
Užpiliuos gyveną, pakol buvo jaunos.
Jų ūkis tarp medžių plačioje lankoje
Stovėjo prie upės Varduvo dauboje.
Atkalnėje sodas, apačioj — beržynas
Tešės ligi tilto, paskui — ažuolynas.
Toliau pagal upę ejo žali pievos,
O kur josios baigės, nežino viens Dievas.

Kada pavasaris gėlėtasis aušo,
Arba margas ruduo vaikė lapą sausa,
Ar žiema pūsnėmis pakalnę pripylė,
Ar šiltą vasarą čiaušėjo ten žylė,
Buvo gražu, miela ir dideliai jauku,
Ar eidavai pieva, ar mišku, ar lauku.

Vienišos mergaitės tvarkė aną ūkį, —
Retai iš kaimynų kas buvo užsukę
Patarti, padėti, ūkį apžiūrėti,
Pirkti ką, parduoti ar pasiderėti.
Skurdo jos nematė, bet kukliai gyveno,
Nes ūkininkavo, kaip buvo nuo seno.
Viskas gerai klijos, ir ūkis negriuvo,
Kol sveikos ir darbščios dvi seserys buvo.
Bet atėjo laikas, kada trobas taisė,
Kada nelemtoji meilė įsimaišė...

Teklė — juodaplaukė su žaliom akimi,
Be spalvų, gyvumo — tokia ji jau gimė,
Buvo labai grakšti, išbalusio veido,
Į kalbas ir juokus retai tesileido.
Rodos, pats rimtumas iš jos veido dvelkė,
Kada ji kalbėjo, rašė arba veikė.
Vyrai gi į Teklę šnairomis žiūrėjo,
Su ja bičiuliauti drąsos neturėjo.
Stora buvo Olė, skaišti, geltonkasė,
Kaip sirpstanti uoga, retai tokią rasi.
Visada ji gyva, kur tik pasisuko,
Skambėjo jos juokas, išdaigų netrūko.
Pagirų ir pokštų niekam negailėjo,
Už tai daug palydų, bičiulių turėjo.
Ji medžius ir krūmus kruopščiai prižiūrėjo,
O be to, ir sielą poetės turėjo.
Ar žylė čiaušėjo, ar kranksėjo varna,
Paukščiūose ji matė sodininko tarną.
Už bitelių skriaudas ant paukščių nepyko,
Bet klausant jų dainos ir kerštas išnyko.
Sode tarp žilvičių lakstingala suokė,
Vakarais ligi tilto, paskui įsimokė...
Pirma nosim inggė, paskui padainavo,
Išliedama svajų jautrios širdies savo.
Jos svajų auksinė sukos apie vyrą,
Kuris ją mylėtų savo širdim tyra.
O taip mažai reikia — tik vieno bernelio...
Nors tu jo nerasi, kaip grybo prie kelio...

Tos dvi seserys Vaškaitės gyvena tėvų paliktame ūkyje. Daugiausia šeiminkauja Olė. Teklė pyksta, kam

jos sesuo tokia lengvabūdė, svajoja apie vyrus. Bet ir Teklė slapta svajoja. Seserys susipyksta.

Supykusios sesers kreivai sušnairavo,
Gi kambary tyla, tylą viešpatavo.
Viena nekaltėjo, kita kaktą raukė,
Prašanč atleidimo viena kitos laukė.
Reikėjo čia trečio, kad pertrauktų tylą.
Na, ir atsirado, kaip kartais kad yra.

JURGIS SKETERYS

Jurgis, nuo saulutės įkaitės, irūdės,
Pomarkšinis dirbo, daržė įsisukęs,
Piktžolės ravėjo, apkaupė kopūstus,
Ko tai nerimavo, ko tai buvo rūstus.
Čia dirbsi ir dirbsi, nusisuksi sprandą,
O vis rasi augant baltąją baltandą.
Juk reiktų išvykti svieto pažūrėti,
Nes reikia su kaimu reikalų turėti.

Išsiterpė ratus, stebules nušluostė,
Taip kinktus nuvalė, kvepėjo, kai uostė;
Ištraukė botagą ilgąjį nendrinį,
Išgigai paskirtą, kaip daiktą rinktinį.
Saulėi netekėjus, sėdo ant pasotės.
Rytmečio gražuom nereikėjo guostis. —
Oras kaip krikštolas, debesėliai balti
Aukštai nejudėjo, lyg būtų prikalti.
Pilkioji gi žemė drėgnumu kvėpavo,
Želmenys tik augo ir gelsvai žaliavo.

Jurgis pasijuto laimingas laukuose,
Lėkė kaip pakvaitęs ratuose naujuose.
Gi juodberis žirgas kojom tikta žaidė,
Per pievas, per lankas, per gražią giraitę.
Viskas čia malonu, viskas aiški traukia,
Tik sieloje — tuščia, širdis ko tai laukia...
Greit pasiekė vingius, Varduvo pakalnę
Ir patraukė krantų pagal srovę švelnią.
(Bus daugiau)

Nebaigta daina

Rašytoja Karolė Pažeraitė yra pažįstama iš Lietuvos (1936) išėjusios apysakos „Nusidėjėlė“, kurios antroji laida (1953) išleista Australijoje. Vokietijoje (1948) išėjo jos romanas „Liktūnas“, o Brazilijoje (1954) — novelių rinkinys „Didvyrių žemė“.

Tik ką gavome Karolės Pažeraitės romaną „Anapilio papėdėje“.

Naujasis romanas prasideda prie Dusios ežero. Jonė Vingelaitė, pagrindinė veikėja, atsiveikina su Dusia. Keliaudama į tėviškę, džiaugiasi medžiais, gėlėmis, paukščiais. Žvėreiliais. Kelyje susitinka Dzivyviene. Užkalbina. Iš moters lūpų veržiasi džiūkiški žodžiai. Toliau Vingelaitė supažindina skaitytoją su savo šeimą: motina, senele, seneliu, savo broliais Kaziu ir Vytautu Pakviečia skaitytoją į Prapuntų dvarą, kuriame gyvena savininkė našlė su vaikai.

Jonė grįžta į Marijampolę mokyti. Susipažįsta su Kleopa. Abi apsigyvena viename kambaryje. Kleopa judri, mokslo visai nesidomi. Jonė įsijungia ateitininkų kuopai, kurios pirmininkas Jurgis Tauras patraukia jos dėmesį. Iki tolei ji bėgo nuo vyrų, kai tie stengėsi su ja bendrauti. Jurgis mergaitę stebi ir apie jį galvoja: „Kaip ji čia visi myli, gauda kiekvieną žodį, kaip kokią brangakmenį. Jo spinduliuojanti jaunystė, išviršino ir išvidinio grožio junginys, nepaprasta iškalba, susijusi su erudicija, visus traukia...“ (107 psl.) Tačiau Jonės meilė Jurgiui lieka nebaigta daina.

Jonės draugų tarpe ypatingai žavi yra Juozė. Įdomus Jonės ir Albinos atsilankymas pas piešimo mokytoją dailininką Antaną Aleksandravičių. Albina pasipiktina mokytojo sukurta nauja statula. Ji drąsiai pasako mokytojui savo nuomonę. Prašo statulą apgresti.

Siame romane plačiai atskleistas gimnazijos jaunimas. Daugumas stengiasi kilti aukščiau. „Tolimoji Tobulybės žvaigždė niekuomet nesiliovė viliojusi jų prie savęs. Ejo jie prie tos Tobulybės žvaigždės siauru takeliu, bet jis buvo užtektinai platus, kad sutilptų jame visi tie, kurie siekė anos žvaigždės...“ (167 psl.)

Jonė Vingelaitė praveria savo sielos pasaulį. Ji pasakoja apie „Kažką“... Ir kas tas balsas, kuris manyje prabilo? Ar tai iš šalies koks balsas, ar iš mano sielos užkaborių iškilęs?... ausimis aš jo negirdėjau... jis pasiekė... smegenis... aš pastebėjau ne vieną kartą tą keistą reiškini. Tas kažkas žiūri į mane lyg iš šalies, šaltai mane kritikuodamas ar diktodamas man, kas reikia daryti vienu ar kitu atveju, tai už mane kalba“ (77 psl.). Jonė dažnai išgirsta savyje Kažką. „Ir kas per vienas tas maišas? Ar tai nežinoma jėga, kylanti iš jos pačios sielos gelmių, ar tai kokia dvasia įsimašo į jos gyvenimą ir jai vadovauja?“ (201 psl.)

Romanas suskirstytas skyriais, kurie turi antraštes. Pasakojimą pavairina eilėraščiai, cituojami pačios Jonės ir kitų. Reikia pažymėti, kad siame romane gražiai atskleisti žmonių santykiai su Dievu, gamta ir žmonėmis. Žmonės meldžiasi. Jų malda nuširdi.

„Anapilio papėdėje“ romanas yra įdomus vyresniesiems, primenantis svajonių ir lūkesčių dienas. Jaunimas jame ras besimokančius savo pažįstamus vyresniusius.

Jonė senelis linkėjo, kad ji žvaigždele spindėtų. Skaitytojas mielai prisideda prie to linkėjimo. (Karolė Pažeraitė — Anapilio papėdėje. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Spausdina Draugo spaustuvė 1971. Kaina 5 doleriai.) M. Naras

RAŠINIO KONKURSAS

Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovės New Yorko skyrius skelbia rašinio konkursą, kurio tikslas yra — rasti konkrečius ir veiksmingus naujus būdus lietuvių tautos laisvei ir nepriklausomybei atgauti.

Konkurso sąlygos

Tema: Nauji keliai ir būdai nepriklausomai Lietuvai atstatyti.

Konkurse gali dalyvauti asmenys ne vyresni 35 metų amžiaus.

Rašiny, ne trumpesnis kaip 1500 žodžių, parašytas mašinėle, dvigubu tarpu, prisiunčiamas iki 1971 spalio 15.

Rašiny, pasirašytas slapyvardžiu, siunčiamas paštu šiuo adresu: Mr. J. Klivečka, 76-13 85 Road, Woodhaven, N. Y. 11421. Tame pačiame voke su rašiniu turi būti įdėtas kitas mažesnis užlipdytas vokas su tikrąja autoriaus pavarde ir adresu.

Už įvertinimo komisijos pripažintą geriausią rašinį bus įteiktas konkurso laimėjimo pažymėjimas ir 150 dolerių piniginė premija.

Premijos įteikimas bus 1971 lapkričio 23 dienos minėjimo metu New Yorke.

Konkurso įvertinimo komisijos sąstatas bus paskelbtas vėliau. Visi konkursui atsiųsti rašiniai gali būti spausdinami Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovės New Yorko skyriaus nuožniara be atskiro leidimo ir honoraro.

Solistė L. Juodytė balandžio 24 dainuoja savo su dukra Janina rečitalyje vysk. Moley kolegijoje, Rockwell Center, L.I., N.Y. Akomponuoja dukra Janina. Nuotr. V. Maželis

PASAKOJA GENEROLAS...

(atkelta iš 3 psl.)

Aš irgi nieko nesakiau.

Chruščiovas tada Sejnose ir Lomsio akivaizdoje aiškiai išdėstė, ką jis manęs apie kinus. „Mes turime kovoti dviem frontais: prieš imperialistus ir prieš maoistus. Negalime Mac traktuoti lengvabūdiškai. Jo politika yra nacionalizmas, o imperialistų — pinigais. Tačiau nacionalizmas yra daug pavojingesnis.“

Tarp „linksmų“ atsiminimų skyrių yra Kubos krašto apsaugos ministerio Raoul Castro (Fidel Castro brolio) apsilankymas Prahoje. Čekoslovakijai vadai nelabai tikėjo „valstybiniu taktu“ tų barzdžių, kuriuos Havana diktatorius pastatė į valdžią. Kubos delegacijos atvykimas į Prahą kaip tik patvirtino tokią manymą.

Tuo metu Sejna gavo užduotį lydėti Raoul Castro ir naktinius lokalus, kur jis užsibūdavo iki ryto ir kur nesivaržydamos rodė savo lotynišką karštį. Kai reikėdavo sėdėti prie dešinio stalo, tai kubiečiai būdavo labai išvarę ir apsnūdę. Atėdavo su paraitotomis rankovėmis, dvokią prakaitu, su ilgais cigarais dantyse, sveikindavo Lomsky be ceremonijų — tą Lomsky, visuomet griežtą ir rimtą kariškį. Prahoje buvo kal-

bama, kad Lomsky, kai norėdavęs nusijuokti, eidavęs į rūsi, kad jo besijuokiančio niekas nepamatytų.

O jau buvo tikra maišatis, kai Kubos delegacijai buvo sukurta iškilminga vakarienė. Ceremonialas nustatė vietas prie stalo pagal vyresniškumo laipsnį, padedant kiekvienam kortelę su jo pavarde ir rangų. Kubiečiai būrii įsiveržė į vakarienes salę, griebėsi kėdžių, kaip kuriam papuolė. Čekoslovakas patarnautojas dar bandė išsaugoti vietą Lomsky dešinėje, kur turėjo sėdėti garbingiausias svečias — Raoul Castro. Bet vienas barzdotas kubietis įsiveržė į tą rezervuotą kėdę, ir kai jam parodė kortelę su užrašu „Jo Ekselencija Raoul Castro“, tas ją perkėlė į kitą vietą.

Lomsky, matydamas Kubos delegacijos nuotaikas, be jokios diplomatijos, be retorikos tiesiog paklausė: „Ko reikia Kutiniui lokalus, kur jis užsibūdavo iki ryto ir kur nesivaržydamos rodė savo lotynišką karštį. Kai reikėdavo sėdėti prie dešinio stalo, tai kubiečiai būdavo labai išvarę ir apsnūdę. Atėdavo su paraitotomis rankovėmis, dvokią prakaitu, su ilgais cigarais dantyse, sveikindavo Lomsky be ceremonijų — tą Lomsky, visuomet griežtą ir rimtą kariškį. Prahoje buvo kal-

Is Prahos Raoul Castro nuvyko į Maskvą. Grįždamas vėl sustojo Prahoje ir tuoj ėmė gir-tais cigarais dantyse, sveikindavo Lomsky be ceremonijų — tą Lomsky, visuomet griežtą ir rimtą kariškį. Prahoje buvo kal-

Sejna pastebėjo, kad santykiai tarp Chruščiovo ir Ulbrichto irgi nėra geriausi. Keletą mėnesių prieš Chruščiovo pašalinimą nuo valdžios jis Ulbrichtą

ir Mao kišo į tą patį maišą, abu kaltindamas karo kurstytojais. Apie Ulbrichtą Chruščiovas sakė: „Kai kurie mano, kad politika geriau sekasi ne su raudona gele atlape, o su peiliu dantyse.“

Kada Chruščiovas krito, jo žmona gydydė Čekoslovakijoje Karlsbade drauge su Brežnevo žmona. Abi moterys pusryčiaus, kai radijas pranešė apie Chruščiovo pašalinimą nuo valdžios. Chruščiovienei servetėlė prisidengė veidą, kad nebūtų matomos ašaros, o Brežnevienė ją apkabino ir pasakė: „Ne verk. Norėčiau, kad tu suprastum gėdą, kurią aš šiuo momentu jaučiu.“

Sejna paliečia taip pat vis augančią sovietų įtaką Egipte, kas domino ir Čekoslovakiją, kuri per išties metų eilę siuntė ginklus Egiptui. Nasseris buvęs priešingas sovietų buvimui savteritorijoje. O ir Kremlius nelabai pasitikėjęs antikomunistu Nasseriu. Tikta po 1956 m. Suez karo Nasseris pasidavė lankstnesni. Kai 1967 egiptiečiai per kelias dienas buvo pamkludyti, o tai sukėlė Rytų Europos ekspertų nuostabą, — buvo surastas tos paslapties raktas. Karinis čekoslovakų patarėjas Egipte generolas Hlavy pasakojo Sejnai: „Kai prasidėjo karas, egiptiečių oro laivyno generaliniame štabe nebuvo nė vieno budinčio karininko. Aš buvau vienas. Egiptiečiai buvo užsiėmę merginomis ir kitais privačiais reikalais.“

Tokios bendrai informacijos, kurių suteikė Sejnai knyga. Iš jų galima susidaryti kaip kurių paslaptinių įvykių pilnesnį vaizdą. Kitos Sejnai informacijos su ženklu „top secret“ guli amerikiečių saugumo archyvuose. Patiam Sejnai nėra kelio sugrįžti atgal į Prahą. Jo turimos žinios nepatinka nė Husakui.

Sakoma, kad Sejna atgabendų ir Vakarų ir Varšuvos pakto mobilizacijos planus bei artimiausius taikinius tuo atveju, jei karas prasidėtų nuo Rytų. Žinoma, strategijos technika galėjo jau pasikeisti, tačiau eventualaus karo motyvai, iš viso komunistinių kraštų mentalitetas lieka tas pats. O tai yra vertinga medžiaga Pentagono archyvam. J. DR.

Dail. A. Tamošaičio paroda

Nuo balandžio 27 iki gegužės 14 The Arts Club galerijoje Montrealyje, Kanadoje, vyksta dail. Antano Tamošaičio tapybos paroda. Išstatyta 30 kūrinių, nutapyti jo tradiciniame stiliuje.

Dail. Antanas Tamošaitis ir jo žmona Anastazija, taip pat dailininkė, gyvena Kingstone, Kanadoje, netoli nuo Toronto.

(nukelta į 7 psl.)

LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS

Dainos, Aldonos Dičiūtės - Trečiokienės įdainuota: Siuntė mane motinėle, Trys mane peikė, Liepė man motulė, Pavasario dienele, Oi ko verk, sesele, Vai pūtė, pūtė, Tykiai, tykiai Nemunėlis teka, Beaušanti aušrelė, Mano gimtinė, Vai gražu, Mano rožė, Rūta, Ne margi sakalėliai, Per pasaulį eina žmogus, Jei gyvenimas sapnas ir Malda. Mono 5 dol.

Mano Lietuvos prisiminimai. Sol. Lionės Juodytės įdainuota pritariant gitarai: Lietuva brangi, Karvelėli mėlynasis. Ne pušis vaitoja, Eikš čionai mergaitė, Sykį bernelį pamačiau. Našlaitė, Praslinko auksinės dieneles, Ji lydėsiu. Svajonė, Apvilkit juodais rūbais, Zvaigždė jaunystei mano, Graži dainelė, Meilė kankina ir Tėviškę šaukia. Kaina 5 dol.

Sodauto, Vilniaus vyrų choras „Varpas“, 1969 m. Italijoje laimėjęs 2 pirmąsias premijas, dainuoja: Kur tas kalnelis, Augo kieme klevėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Gaudžia trimitai, Oi tu sakal, Užia girelė, Dauno lylio čiuto, Sodauto, Nakties valsai, Tyliai, tyliai, Ziedelis-Pigarelis, Naktis, Medžiojų choras, Laisvasis šaulys ir Vergų choras. Išleido „Krivulė“ Montrealyje. Mono, galima groti ir stereo. Kaina 5 dol.

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės dangus, Jūra gimtoji, Prie lauzo, Linksmasis medžiožolys, Kelionės daina, Žaliosis potvynis, Grįžtant į uostą, Čipolinas, Vėjas pusto kopų smiltis, Prie apleisto namo, Šiaurės atradimas, Skausmas. Dainuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

Poezija ir Proza. Keturi autoriai skaito su J. Gaidelio muzikos palyda. St. Santvaras: Laiko lašas, Vabalėlis, Pakrantė, Zuvėdra, Lopsinė ir Džiaugsmas. B. Brazdžionis: Tolimas kaimas, Sulamita, Ugnia vietė užgeso, Valandos, Mano protėvių žemė, Rudens romansas, Kontrastai ir Didžioji kryžkelė. A. Gustaitis: Minoriskai, Gera būti dideliui, Jaunystė, Draugystė, Taip smagu, kad sunku ir Ruduo. Pulgis Andriusis: Ištrauka iš apysakos „Sudiev, kvietkeli“. Mono, kaina 5 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Skamba ir aidi daina, Vilniaus radijo ir televizijos moterų ir mišrus choras dainuoja: Kur Sešupė teka, Nemunas banguoja, Aš paemiau už rankelės, Krautvežių daina, Aš ne uliot atėjau, Žirgeliai pakinkyti, Vyrai dainuoja, Oi žiba žiburėlis, Rūta žydėk, Augau aš pas tėvelį, Žalioj lankoj obelinas, Tykus buvo vakarėlis. Plaukia antelė, Lėk gervė ir Arai. Išleido Krivulė, Montrealis, kaina 5 dol. Persiuntimui 50 c. Gaunama Darbininko administracijoje.

Aldona Stempuzis, su Stuttgarto simfonijos orkestru, vad. D. Lapinskiui, dainuoja: (Carment-Bizet) Habanera, Seguidilla ir Carreau Pique; (Il Trovatore, Don Carlo — Verdi) Stride la vampa ir O don fatale; (Samson et Dalila — Saint Saens) Amour viens aider ir Mon coeur s'ouvre a ta voix (Orfeo — Gluck) Che faro senza Euridice ir (Il barbiere di Siviglia — Rossini) Una voce poco fa. Stereo galima vartoti ir mono, kaina 6 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kašta 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik ke-liolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Muzikos rinkinys 27, įdainuota: Griuvėsių gelelė, Gieda gaideliai, Dru lia, dru lia, Vai nekukuok, Pas močiutę augau, Našlaitės kapas, Gražus miško būdas, Kai mes augom du broliukai ir Sėdžiu po langeliu. Dainuoja Pupų dėdė ir dėdienė, V. Volteraitė ir S. Grauzininkas. Kaina 5 dol.

Muzikos rinkinys 28, įdainuota: Karo muziejus vėliavos nuleidimas I ir II dalis, Ko vėjai pučia, Kur lygūs laukai, Marš, marš kareivėliai, Senas kanklininkas, Saulėta diena, Išgeriau septynias, Šią naktelę per naktelę, Sutems tamsi naktelė, Geležinio vilko maršas, Vaidilos malda ir Mano svajonė. Dainuoja A. Sabaniauskas, S. Grauzininkas, J. Petrauskas, V. Dineika ir karo mokyklos choras. Kaina 5 dol.

A. Sabaniausko šokių muzikos rinkinys 26. Septintame rojuje, Mūsų susitikimas, Suteim daina, Luna — mėnulis, Marytė mėlynakė, Tik tau. Rio Rita, Jaunystės meilė, Ta naktis, Nakties serenada, Aldona, Aldona, Kodėl neatėjai ir Ei, tu, mergyte. Kaina 5 dol.

A. Dvariono šokių muzikos rinkinys 25. Sapnas, Gyvenimas, Ispanų valsas, Tik man tu priklausai, Liūdna man be tavęs, Daina padės gyventi, Bučkis, Sirdie, Skraido garsai, Skrenda naktys, Paskutinis sekmadienis ir Turiu dvi merginas. Kaina 5 dol.

Pianistė Julija Rajauskaitė atlieka: Music of Franz Liszt: La Campanella, Gnomes, Deux Legendes, Valse opublee Nr. 1, Sonetto del Petrarca, Au bord d'une source in Rhapsodie Hongroise. Stereo, kaina 6 dol.

Dainų ir arijų rečitalis, J. Vaznelio: Augo girelė, Tamsioj naktelėj, Nejaugi vėl, o Dieve, Džukų kraštas, Žalioj lankelėj, Laikrodis, Klajūnas, Arija iš op. „Don Carlos“ ir „Sevilijos kirpėjas“. Mono 5 dol.

Dainuojam su Lione, įdainuota Juodytės solo ir duetai: Kur baktūzė samanota, Supinsiu dainužė, Dukružėlė, Gegutė raiboji, Mamytė, Spraglių daina, Aš bijau pasakyt, Šventė, Agonėlės, Oi greičiau greičiau, Gyvenki, juokis ir mylėk, Vai pūtė, pūtė, Apynėlis, Pradanguose, Pamylėjau vakar, Plaukia sau laivelis. Mono, galima groti ir stereo, kaina 5 dol. Daugia užsisakant, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijoje.

Montrealio Aušros Vartų Choras dainuoja: Kur giria žažuoj, Kurteliai sulojo, Pavarario rytas, Bernėli mūsų, Meno daina, Garsus mano Vilnius, Lėkit mintys, Girioj, Čigonai, Udrijo daina, Tremtinių ir išvežtųjų giesmė. Stereo galima groti mono, 5 dol.

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarai, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido saulėlė, Siene, lis ralis, Pakelsim vėliavas, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gėsta laužai, Šeriau šeriau, Vėjavaišis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Gaudžia Trimitai. Igrojo Stuttgarto simfonija, Br. Jonušaitis diriguojant: Gaudžia trimitai, Ižengimas į Vilnių, Ramovėnai žengia, Tai ne miškas šlama, Šeriau žirgelį, Parado maršas, Kur baktūzė samanota, Nedėlios ryteli, Plaukia sau laivelis, Saulės pirmyn, Ei pasauli ir Leiskit į Tėvyne. Kaina 6 dol.

Sios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 centų.

MERGAITES: nuo 7 - 16 metų
birželio 27 - liepos 11
arba visą mėnesį
liepos 11 - liepos 24
BERNIUKUS: nuo 7 - 14 metų
liepos 25 - liepos 31 d.d.

Stovyklą praveda Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys su parinkto personalo pagalba

LIETUVIŠKO JAUNIMO STOVYKLA

Kviečiame visą lietuvišką kalbantį jaunimą

Džiaugsmas, dainos — NERINGA, Tegyvuoja stovykla!

Marlboro, Vermont

Gauti platesnių informacijų, kreipkitės:

NERINGA
I. C. C.
Putnam, Conn. 06260
Tel. 203-928-5828

JAUNIMO ANSAMBLIS GINTARAS iš Kanados atvyksta į Hartfordą

Gegužės 22, šeštadienį, Hartfordo ir apylinkių lietuviai turės retą progą išgirsti ir pamatyti puikų lietuviškos dainos, šokių ir muzikos ansamblį "Gintaras" iš Montrealo, Kanada. Šis jaunimo ansamblis turi per 50 lietuviško jaunimo ir yra palydimas vienintelio Amerikos kontinento egzistuojančio lietuvių liaudies instrumentų orkestro, susidedančio iš retai begirdimų instrumentų, kaip beržiniai trimitai, rageliai, birbynės, skudučiai, lumzdeliai ir įvairių rūšių kanklės.

"Gintaro" jaunimo ansambliui vadovauja jo kūrėjas Zigmantas Lapinas, jau nuo tremties dienų Vokietijoje lietuviams

gerai pažįstamas veikėjas lietuviškos muzikos ir dainos srityje. Jo pasiūlymą dėka Montrealo jaunimo ansamblis "Gintaras" vis auga ir didėja. Šių metų sausio mėnesį ansamblis koncertavęs Philadelphiaj, sušilaukė nepaprastai gražių atsiliepimų.

Nė vienas Connecticuto lietuvis neturėtų praleisti šios progos pamatyti "Gintaro" jaunimo ansamblį ir tuo pačiu paskatinti lietuvišką jaunimą toliau tęsti šį svarbų lietuviybės darbą. Po koncerto bus šokiai ir lietuviški užkandžiai. Koncertas įvyks rengėjų, Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo patalpose, 227 Lawrence Street, Hartforde. A.D.

Montrealo jaunimo ansamblis Gintaras vyksta gastrolį į Hartfordą, Conn. Ten jų koncertas bus gegužės 22 d.

BALTIMORE, MD.

Pirmoji vaikų komuniija buvo gegužės 2 per 8:30 v. mišias. Daug žmonių dalyvavo bažnyčioje. Celebrantas buvęs kun. A. Dranginis. Po mišių vaikai su juo nusifotografavo.

Daina, Baltimorės vyrų choras, gegužės 4 dalyvavo koncerte, kuris buvo War Memorial salėje. Čia pasirodė įvairūs apylinkės veteranų chorai. Mūsų vyrai sudainavo kelias daineles.

Šeimų komuniija bus Motinos diena, gegužės 9, per 8:30 v. mišias. Šis gražus paprotys Sv. Alfonso bažnyčioje prasidės prieš kelerius metus.

Sv. Alfonso mokyklos vaikai balandžio 30, 6:30 v.v. surengė procesiją Marijos garbei. Visi vaikai pasipuošę ir su gėlėmis rankose iš mokyklos ėjo

bažnyčia. Vyresniosios mergaitės nešė Marijos statulą. Ant Marijos galvos padėtas gėlių vainikas, ir paskui kiekvienas vaikas, giedant giesmes, padėjo gėles. Pamaldos baigtos rožančių ir Marijos litanija. Viskas baigta giesme Labą naktį Jėzau.

Metinė Marijos garbei procesija bus gegužės 9, sekmadienį, 4 v. popiet. Jei oras bus gražus, procesija bus lauke. Dalyvauja visos parapijos organizacijos. Sodalietės bus pasipuošę savo uniforma, o suaugusios merginos — gražiomis suknelėmis. Marijos statulą gėlių vainiku papuos gegužės karalienė Onytė Strazdauskaitė. Pamaldos baigsis palaiminimu Svč. Sakramentu. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti šiose gražiose pamaldose.

Jonas Obelinis

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Motinos diena

Siais metais, kaip ir visą eilę praėjusių metų, Motinos dienos minėjimą rengia Vinco Krėvės vardo šeštadieninė mokykla.

Minėjimas įvyks gegužės 9. Sv. Andriejaus parapijos bažnyčioje 10:30 val. ryto bus aukojamos mišios už motinas. Dešimt mokyklos auklėtinių, kun. K. Sakalauskas paruošė per lietuviškas tikybos pamokas, priims pirmąją komuniiją. Kiti šeštadieninės mokyklos mokiniai dalyvaus procesijoje. Po mišių parapijos salė bus bendri pusryčiai ir minėjimas. Visuomenė maloniai kviečiama šioje šventėje dalyvauti.

Choro koncertas

Philadelphiaus lietuvių choras Viltis savo dvidešimtojo proga rengia jubiliejinį koncertą. Programoje bus atliekamos ateinančios IV-sios dainų šventės repertuaras. Dainos bus įvairintos tautiniais šokiais, kuriuos atliks svečiai — Baltimore tautinių šokių grupė.

Koncertas įvyks gegužės 15, 7 val. vakaro, Lithuanian Music Hall salėje, 2715 East Allegheny Avenue.

Philadelphiaus ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai koncerte dalyvauti, maloniai praleisti vakarą ir tuo būdu paremti choro kelionę į dainų šventę.

Įdomi paskaita

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Philadelphiaus skyriaus valdyba gegužės 22 rengia paskaitą, kurią skaitys dr. Rimas Vaičaitis, Columbia universiteto civilinės ir mechaninės inžinerijos profesorius. Savo paskaitoje "Nuo vaikų darželio iki doktorato — Lietuvoje ir Amerikoje" prelegentas palygins Amerikos ir Lietuvos pradinį, vidurinį ir aukštųjų mokyklų sistemas, o taip pat pažvelgs į studento, inžinieriaus bei mokslininko padėtį ir universitetų įtaką teorijai ir praktiniam gyvenimui.

Dr. R. Vaičaitis yra gimęs 1941 Šakiuose. Į Chicago atvyko tik 1960. Illinois universitete įsigijo bakalaurą, magistrą ir daktaro laipsnius. Gyvena Chicagoje, jis priklauso prie Neries ir Aro sporto klubų, dalyvavo tautinių šokių grupėje ir scenos darbuotojų veikloje. Urbanos universitete pirmininkavo lietuvių studentų skyriui.

ALIAS Philadelphiaus skyriaus valdyba kviečia visuomenę dalyvauti dr. R. Vaičaitis paskaitoje, kuri įvyks Lietuvių Banko patalpose, 202 N. Broad gatvėje, 7 val. vakaro. Po paskaitos bus diskusijos ir kavutė.

Seimo balius

Gegužės 29-30 Philadelphiaus miesto šaukiamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas. Ta proga gegužės 29, šeštadienį, Sheraton viešbutyje įvyks banketas — balius, į kurį visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

Šis balius ypatingas tuo, kad jame gros Neo-Lithuania korporacijos orkestras ir dainuos solistė Vanda Stankienė, gerai pažįstama mum iš plokštelių.

Smulkesnių informacijų reikalingu kreiptis į Vincentą Gruzą ar Vytautą Matonį.

S. M. J.

WORCESTER, MASS.

Motinos dienos minėjimas

Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba gegužės 9, sekmadienį, tuojau po 10 val. lietuviškų mišių Sv. Kazimiero parapijos svetainėje rengia iškilmingą Motinos dienos minėjimą.

Meninę dalį atliks jaunučių ateitininkų būrelis, vadovaujamas K. Valušienės. Bus ir daugiau pasirodymų. Paskaitą skaitys M. Leonaitė-Mackann.

Rengėjai kviečia visus atsilankyti, o svarbiausia — atsivesti savo mameles. Tegul ši diena būna mamų diena. Pagerbdami savo motinas, prisiminsime ir tas, kurios vargsta šaltame Sibire, atskirtos nuo savo vaikų ir savo tėvynės. Prisiminsime ir tas, kurių kaulai trūnija svetur ir niekas jų nelenko.

Dalyvaukime visi, kaip vienas, Motinos dienos minėjime!

Kultūrinė popietė

Gegužės 16, sekmadienį, 4 val. Aušros Vartų parapijos salėje LB apylinkės valdyba rengia kultūrinę popietę — koncertą.

Programą atliks žymiausi Worcesterio meno mėgėjai. Atvykę įsitikinsite, kokių stiprių

meninių pajėgų turi mūsų kolonija. Pasirodys ir LB tautinių šokių grupė, vadovaujama stud. R. Padolskytės, ir šeštadieninės mokyklos mokinių choras, vadovaujamas Aušros Vartų parapijos vargonininko muz. Burdulo.

Kaip žinome, šeštadieninė mokykla jau pakėlusį šparnus skrisi į dainų šventę Chicagoje. Atstumas tarp Chicago ir Worcesterio nėra mažas; susidaro ir nemažos kelionės išlaidos. Todėl visą šio koncerto pelną LB skiria šeštadieninei mokyklai.

Broliai ir sesės lietuviai, atsilankydami paremsite mūsų jaunimą, entuziastingai besiruošiantį dainų šventei. Rengėjai užtikrina, kad nė vienas nebūsite apvilni. Įvertinkime ir rengėjų darbą.

Susirinkimas

Tuoju po šio koncerto toje pačioje salėje įvyks šeštadieninės mokyklos mokinių tėvų susirinkimas. Jis ypatingai svarbus tiems tėvams, kurių vaikai ar jie patys vyks į dainų šventę. Yra ir kitų svarbių reikalų.

Nepamirškite gegužės 16-tosios. Koncertas ir susirinkimas.

J.M.

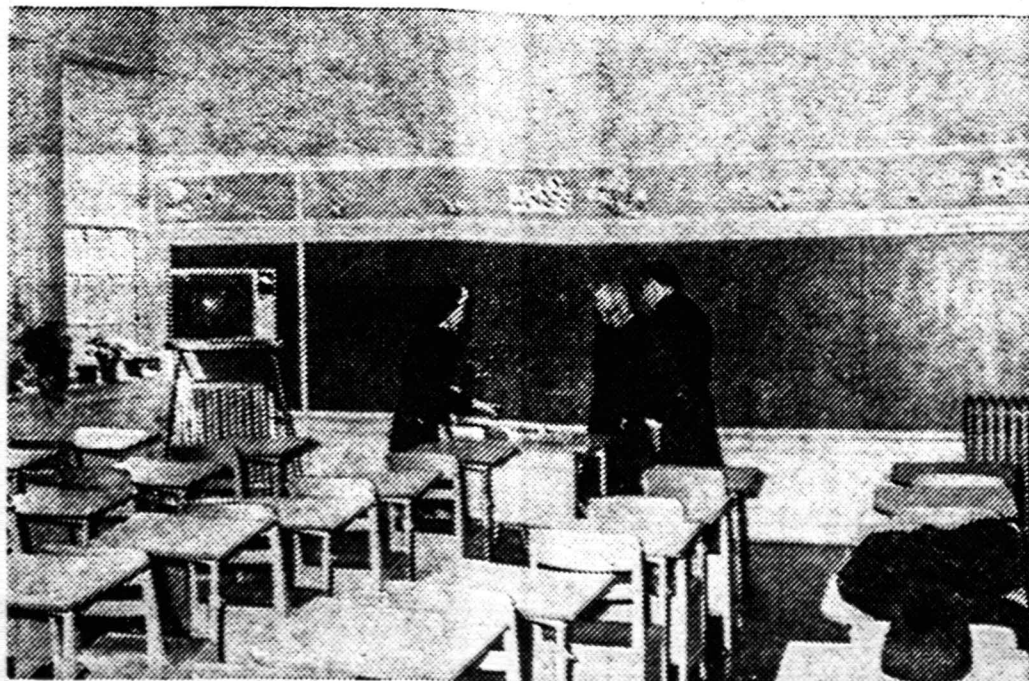
ELIZABETH, N. J.

Naujai įrengtų mokyklos patalpų pašventinimas

Balandžio 18 buvo pašventinta ir dedikuota Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos mokykla. Nuotraukoje seselė mokytoja Joan of Arc, kun. J. Pragubickas ir kun. P. Zemeikis.

laidų padengimo. Nors tik trečiai metai, kaip šio parapijos administratoriumi yra jaunas ir energingas kun. Petras Zemeikis, tačiau jo rūpesčiu yra daug padaryta pagerinimų bei pataisymų ne tik bažnyčioje.

Atremontuotas Elizabetho lietuvių mokyklos alumnų kambarys. Nuotraukoje — mokytoja Maria Grochmal, sesuo Joan of Arc, kun. P. Zemeikis, kun. J. Pragubickas. Šiuo kambariu naudojasi lietuvių sėstadi. mokykla.

Elizabeth, N.J., atremontuota Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos mokykla. Nuotraukoje seselė mokytoja Joan of Arc, kun. J. Pragubickas ir kun. P. Zemeikis.

Atremontuotas vaikų darželio kambarys. Stovi mokytoja Maria Grochmal.

IŠ VISUR

— IV Dainų šventės banketas įvyks liepos 4 Conrad Hilton viešbučio puošnioje salėje, 720 S. Michigan Ave., Chicagoj. 7 val. vak. kokteilis, 8 val. vakarienė. Asmeniui 12.50 dol. Stalai dešimčiai asmenų. Užsakymus su pinigais siųsti adresu: Ona Gradinskienė, 2512 West 47th St., Chicago, Ill. 60632. Tel. (312) 376-1998. Ten pat kitą salę bus jaunimo šokiai, įėjimas 2 dol. asmeniui. Dainų šventę ruošia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės.

— IV Dainų šventės šventės komitetas praneša, kad galima užsisakyti ložes į IV-tą dainų šventę, kuri įvyks liepos 4 Chicagoj. Ložės 6 ir 8 vietų kainuoja 100 dol., 12 vietų — 150 dol. Taip pat primami sveikinimai bei skelbimai į šventės leidinį nuo 25 iki 100 dol. didumo. Ložės, sveikinimus bei skelbimus reikia užsisakyti iki gegužės 15 šiuo adresu: Albertas Vengris, 9529 S. Hamilton Street, Chicago, Ill. 60643. Tel. (312) 233-4345.

— D.T. Jurgio Matulaičio 100 metų gimimo sukaktį minės gegužės 16 dieną Putnam, Conn. Nek. Pr. Marijos Seserų rėmėjai Matulaičio Namuose, kur yra ką tik baigtas įrengti paskutinis šių namų sparnas. Apie Dievo Tarną Arkivyskupą Jurgį kalbės prof. A. Kučas. Rėmėjai prašomi pranešti apie atvykimą iš anksto iki gegužės 10.

— Aldona Kepalaitė gegužės 16 per Dievo Tarną arkiv. Jurgio Matulaičio minėjimą skambins pianinu Putnam, Conn.

— "Gintaro", Montrealo jaunimo ansamblio, metinis koncertas Montrealyje įvyks gegužės 15. Dalį programos atliks Londono jaunimo ansamblis "Baltija". "Gintaras" gegužės 22 gastroliaus Hartforde, o gegužės 23 Bostone.

— Jonas Šoliūnas, Ateities žurnalo vyriausiasis redaktorius, laišku pranešė, kad iš eilų pareigų nuo balandžio 21 pasitraukė. Žurnalo toliau redaguos Algis Norvilas. Kęstutis Girnius ir Aldona Žaluskaitė.

— Detroito jaunimo choras, kuriame dainuoja arti šimto choristų, gegužės 15 koncertuos Cicero, Ill.

— Onai Davidaitėi pranešama, kad š.m. kovo 7 senelių namuose Belgijoje mirė jos teta Antanina Bungardaitė. Jos laidotuvių rūpinosi Ona Abramavičienė, gyvenanti 223 Rue W. Jamar, Ans. 4300, Belgijai.

bet ir kituose parapijos pastatuose.

Mokykloje mokosi 216 mokinių. Su jais dirba 5 seselės ir 3 pasaulietės mokytojos.

40 valandų atleidai Elizabetho Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoj vyko gegužės 2-4. Kiekvieną vakarą pamaldų metu pamokslus lietuvių ir anglų kalbomis sakė pranciškonas Tėvas Vytautas Balčiūnas.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Telef. 212 - 245-7905

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 39 Second Avenue
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street
Brooklyn, N.Y. 11211 — 370 Union Avenue
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue
Hartford, Conn. 06114 — 200 Franklin Avenue
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue
Passaic, N.J. — 176 Market Street
Paterson, N.J. — 99 Main Street
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th Street
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street
Warren, Mich. 48092 — 29200 De Quindre 1/2 Block North of 12 Mile Road

Tel.: AL 4-5456
CH 3-2583
EV 4-4952
LI 2-1767
268-0068
TL 6-2674
BR 8-6966
WA 5-2737
884-1738
ES 2-4685
374-6446
GL 8-2256
365-5255
246-9274
FO 3-8569
AN 1-2994
LO 2-1446
373-8783
GR 2-6387
274-6400
PO 3-4818
HU 1-2750
FI 6-1571
PL 6-6766
751-6760/1
441-4712
SW 8-2868
RI 3-0440

Birbynės ansamblio dirigentė ir meno vadovė Dalia Skrinkaitė-Viskontienė.

Birbynės ansamblis Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salės scenoje.

Toronto Birbynė lankėsi New Yorke

Kultūros Židinio Statybos Fondo Penktadienio Popiečių Komitetas gegužės 1 surengė savo koncertą Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Pasikvietė iš Toronto jaunimo ansamblį "Birbynė".

Ansamblis pasiklausyti susirinko gana daug žmonių, apie kokius 700. Pradžią buvo neprastai anksti — 6 v.v., bet kitaip negalėjo, nes ansamblis naktį važiuoja čia repetavęs, turėjo dar prieš nakties dvyliką išvažiuoti. Taip su nedideliu pasivėlinimu buvo pradėta koncerto programa.

Ansamblis jaunystė

Ansamblis didelis, apie 80 žmonių. Visi jaunuoliai, tarp kokių 15-20 metų. Vyriausia jų buvo dirigentė, kuri irgi dar yra šiaurės trisdešimties.

Jaunųjų žmonių pasirodymai visada mieliau patraukia. Pasižiūginti, kad štai jaunimas susiburia ir dirba, neprazūva beprasmingai besidaužydami gatvėse.

Pradžioje viena mergaitė, išėjusi iš savo gretos ir atsistojusi prie mikrofono, išryškino ko siekia ansamblis. Jis siekia dainuoti senoviškas sutartines liaudinių stiliumi. Pradžiai visi

padeklamavo lyg kokį credo — J. Vaičiūnienės eilėraštį — Aukštinio žiedo žemė.

Mišraus choro dainos

Toliau mišrus choras padainavo: Anoj pusėj Dancjėlio — harm. F. Strolia, Aviža prašė — sutartinė, Ant kalno gluosnys — harm. M. K. Ciurlionis Ugdė tėvelis — harm. Ed. Balys, Šviesi naktis, mėnesiena — liaudies daina, O laukiau, laukiau — harm. L. Abarijus, Per Klausučių ulytėlę — liaudies daina, Eisma, sese, dauno — harm. V. K. Banaitis, Šią naktelę nemiegojau — liaudies daina, Atvažiuo piršlys — harm. V. K. Banaitis, Kur tas šaltinėlis — liaudies daina, Čiuto — harm. J. Tallat-Kelpša, Šeriau šeriau sau žirgelį — liaudies daina.

Mergaičių chorų dainos

Mergaičių choras padainavo: Ant ežerėlio rymoju — liaudies daina, Tu giružė — harm. V. Kairiūkštis, Iš rytų šalelės — harm. Br. Budriūnas, Oi dariau dariau lysvelės — harm. D. Andriulis, Išsivedžiau oželį — sutartinė, Dūno upė lylio — sutartinė, Plaukia pylėlė — liaudies daina.

Instrumentai

Buvo ir kanklininkės, kurios prikiavosi ansamblio priekyje ir jos kartais pradėdavo dainą pritardavo, nors šiaip kanklės nebuvo plačiai panaudotos. Tos pačios kanklininkės skudučiais pagrojo Untytė (antroje dalyje, kai dainavo mergaitės). Pasirodė trumpam ir ragelis.

Koncerto pradžioje visi buvo pagauti nedrąsos, tai dainos skambėjo ne taip pakiliai. Bet pamažu viskas taisėsi, ir į pabaigą jau ansamblis išsitiesė.

Bendras choras geriausiai sudainavo Tallat Kelpšos — Čiuto. Gerai išėjo ir pati paskutinė — Šeriau šeriau sau žirgelį. Pulkiai praskambėjo ir Šią naktelę nemiegojau — liaudies daina.

Merginų choras, geriausiai atliko Plaukia pylėlė, — liaudies aina.

Tautiniai šokiai

Dviem atvejais, pirmoje ir antroje dalyje, buvo ir tautinių šokių. Pirmoj dalyj buvo Čigonėlis ir Sustas, antroje dalyje Rugučiai ir Malūnas. (Programoje išrašyto Seinio nešoko).

Geriausieji pašoko Malūna. Muzika buvo per tylą, tik pačiam gale sugalvojo garsiausiai pastatyti prieš mikrofoną, taip buvo lengviau ir šokėjams šokti ir publikai sekti.

Publika sutiko jaunuosius šiltai ir bičiuliškai. Paplojo ir pasidžiaugė. O pabaigoje vadovė dirigentė — Dalia Skrinkaitė-Viskontienė — apdovanojo gėlėmis. Gaila, kad programoje nebuvo įrašyti kiti ansamblio vadovybės žmonės. Juk kas nors moko tautinius šokius. Tokia viena ponija pasirodė scenoje, bet — kas ji buvo, ką ji veikia ansamblyje, nebuvo pranešta. Ansamblį kelionę palydėjo ir jo administracijos žmonės. Reikėjo ir juos atžymėti programoje. Tačiau reikalauja paprasčiausias mandagumas.

Programoje buvo vienas netikslumas, kuris klaidino žmones. Buvo parašyta, kad V. Banaitis harmonizavo Šią naktelę.

(nukelta į 8 psl.)

Visos nuotraukos — Vytauto Maželio

Seka dirigentė, kada galės patiesti žemųjų balsų kanklių stygas

Kanklininkės pradeda groti, gi choras laukia ženklų, kada galės dainuoti.

Momentas iš tautinių šokių

Po koncerto scenoje kairėje šokių mokytoja Aldona Biskevičienė, dešinėje ansamblio dirigentė ir vadovė Dalia Viskontienė.

HAPPY MOTHER'S DAY

RAY'S GULF SERVICE STATION

Open 7 days a week
General Auto Repairs
Road Service
Tires - batteries - accessories
57 Main Street and Glen Road
Sparta, New Jersey
201-729-6430

CHINA PARADISE RESTAURANT

A Family Place
1082 Hamburg Turnpike
WAYNE,
New Jersey
201-696-6464

RYAN'S RESTAURANT

32-07 34th Avenue
Astoria, New York
Call —
RA 8-9820
278-8217

ROGERS CLOTHES

of New Jersey
113 Broad Street
Stores all over New Jersey

Burns Photography Inc.

3909 States Street
SCHENECTADY,
New York
Call: 518-393-3633

HAPPY BROTHERHOOD WEEK

MOUNT VERNON TRAVEL CORPORATION

16 Gramatan Avenue
Mount Vernon, New York
Call:
914 MO 8-8888

MOON REALTY

Box No. 77
OLD BRIDGE, N. J.
Residential Homes
Farms and Acreage
Call:
201-336-5500

SATELITE CATERERS Incorporated

425 Utica Avenue
Brooklyn, New York
Call 773-2422

Paroda...

(atkelta iš 4 psl.)

Gyvena jie nedideliame ūkelyje, kurį visą pavertė studija. Abu yra išvystę gana plačią meninę veiklą — dažnai rengia parodas Kanados galerijose, atvyksta ir į Ameriką.

A. Tamošaitis daug laiko skyrė liaudies meno studijom, o bus jau geras dešimtmetis, kaip atsidėjo tapybai ir susidarė gana originalų dekoratyvinį stilių.

Pirmu išpūdžiu jo tapyba priemen grafika — litografinius spaudinius. Grafinės storos linijos — brūkšniai sudaro pagrindinę kompozicijos struktūrą ir išryškina piešinį. Į tą brūkšnių lyg su kokia kreida įbrėžiama plona linija, kuri pasidaro vadovaujanti visoje kompozicijoje. Gi plotai tarp storių linijų nudažomi ramiais vienos spalvos tonais.

Tokiu būdu dirbdamas, jis ryškina tik pagrindinius brūkšnius, taip paveikslas pasidaro susimbolintas.

Mėgsta jis tapyti ant maisto neto lentos grubiosios pusės, kuri sudaro drobės išpūdį. Paveikslas pats įrėmina, panaudodamas spalvotus drobės apvedimus ir uždėdamas siaurą juodą rėmą. Taip jo rėmas susijungia su linijom paveikslu, o drobė — su paveikslu plokštumom.

— Prof. Prano Dovydaičio monografijai aukas siūsti adresu: Jonas Zadeikis, 4162 S. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60632.

Pasaulio Liet. Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženklielį lipinami ant laišku, 100 ženklielių už 1 dol. Platiniojams nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Naujos plokštelės — ilgalai-

kė dovana kiekvienai progai: A. Dvarionas — 12 šokių rinkinys, nr. 25, 5 dol.; A. Sabanias — 12 šokių rinkinys, nr. 26, 5 dol.; S. Grauninis, Pupų Dėdė ir kt. atlieka įvairias dainas, nr. 27, 5 dol.; Lietuvos karo mokyklos cho-

ras, Karo muziejaus ork.; J. Petrauskas, V. Dineika ir kt. atlieka 12 įvairių dainų, nr. 28, 5 dol.; Ciurlonio 30 m. jubiliejinis albumas, 28 dainos, 10 dol. Išleido J. Karvelis, Chicago, Ill. Šios plokštelės gaunamos ir Darbininko spaudos kioske.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ

ir įvairius USSR kraštus

naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1025 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.Y. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	249-6216
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	HE 5-6363
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	DU 5-6550
• LOS ANGELES, CAL. — 159 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8997
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street	RE 2-7476

INTERTRADE EXPRESS CORP.

pirma jums pasakė —
dabar jūsų giminės
tai patvistina.

Užsakykite tikrai

specialių rublių
certifikatus
Lietuvon

Jie yra geriausia dovana.

Specialūs rubliai turi keturgubą vertę negu eiliniai rubliai. Su Specialių Rublių Certifikatais jūsų giminės gali bet ką nusipirkti Vnesposyltorg užsienio valiutos kratuose už ketvirtadalį kainos ar dar pigiau. Kai kurios prekės turi tokią žemą kainą, kad išėina 10 rublių už 1 dolerį. Prašykite naujų katalogų — jie siunčiami veltui — ir jūs įsitikinsite, kad Specialių Rublių Certifikatai yra geriausia dovana jūsų giminėm. Pristatoma per 3-4 savaites. \$2.13 už vieną specialų rublį. Jokių kitų mokesčių. Pilnai garantuota. Užsakykite dabar — per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBU

automobiliai

Vien tik trumpam laikui
MOSKVIČ 408 IE \$2875.00
MOSKVIČ 412 IE \$2995.00
ZAPOROZHETS ZAZ 966
\$1895.00
Prieinamas tik labai ribotas kiekis, todėl nelaukite — užsakykite dabar!
Mes specialistai kooperatyvinių apartamentų užsakymuose.

REIKALAUKITE
NAUJŲ
KATALOGŲ

GEGUŽĖS MĖNUO

Marijos gražusis mėnuo, pasi-puošęs pavasario gėlėmis, pa-puoš jūsų dvasią gaiviais min-ties žiedais, jeigu kasdien pa-skaitysite po skyrelį iš
T. Kornelijaus Butėnio, O.F.M.
“GEGUŽĖS MĖNUO”
Knygelė kainuoja tik 1 dol. —
DARBININKO administracija
mielai priims, jei tik parašysite užsakymą adresu: 910 Wil-loughby Ave., Brooklyn N.Y. 11221.

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY

Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Nuo skaitytojų tautos pri-klausys Darbininko ateitis. Pa-dėkite išlaikyti šį laikraštį, su-raskite naujų skaitytojų. Ra-šykite: Darbininkas, 910 Wil-loughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pa-siųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašu pratęsti prenumeratą 1971 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$

Siunčiu už prenumeratą \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už m. \$

SERVICE

V & S MOVING TRUCKING CO.

— 675-5286 —
All types of Moving—24 hr. service
Sales of all of new classes
and used furniture
VICTOR, Proprietor
137 8 Avenue New York, N.Y.

Home Fire Chain Ladders, all alu-minum light weight, 7 pounds 15 ft.—\$18; 25 ft.—\$28.
call 987-7249 or 987-8325

— GRAND OPENING —

7185 FOOD MARKET
Greek-American products of all kinds: cheeses, olives, breads, olive oils for cooking, fruits & vegetables, greeting cards and newspapers also available. Open 7 days a week Mon-thru Sat. 8 AM - 9 PM; Sundays — 9 AM - 5 PM. Call 833-1307, Prop. Georges Zervoulakos, 7815 5th Ave. Brooklyn, N.Y.

ASTORIA CONTRACTORS

Does your roof leak? Then call us for all types of roofing, siding, storm-windows, painting, decorating kitchen cabinets. Home improvements of all kinds. Call (212) 726-0805

ROBERT CAMP

ASPHALT WORK
SEALING and SODDING
All Work Guaranteed
300 Ward Street
New Brunswick, N.J.
Call 201-846-2489

FRAGOSO & SONS

TEXACO SERVICE STATION
Open 7 days a week general auto repairs expert mechanics — road & towing service, tires, batteries and accessories. 110 Park Avenue Paterson, N.J. Call 201-274-9577

We do General Contracting & roof-ing light moving and hauling in any Borough, low rates — Call 443-3534 day or night

James Simpson

& Sons
MOVING and HAULING
Attic - Basement - Yard
CLEANING

"No job too big or too small"
201-824-1679
201-248-2553
336 Peshine Avenue
Newark, N.J.

IL BOSCHETTO Italian Restaurant

Excellence in Neapolitan cooking — Sea Food specials business men's lunch-dinners summer outdoor din-ing choice international wines closed Tues. Major credit cards — Phone 379-9335, 1660 E. Gun Hill Rd Bronx

THOMAS SHOE REPAIRS

We pick up and deliver in all eleva-tor buildings or 1st and 2nd floor. Call us at 864-8893 send in shoes by mail with explanation — shoes re-paired same day.
Color Shoe Dying
send color sample
Call us at 864-8893
We deliver anywhere in the Harlem area. 139 Lenox Avenue at: 117th Street, New York City.

N.Y. Television Service Co. 4901 - 43rd Ave. Woodside Bklyn, N.Y. re-pairs, color - black & white T.V.S & unit components all boros. 476-3197

TYPING - MAILING
and LIGHT BOOKKEEPING done
Call 789-2100

Rubbish removal, concrete work, in-terior demolition & kitchen cabinets. Call Martin Rodriguez, 289 Colum-bia St., Brooklyn, UL 5-6348

The Evergreens' Cemetery presents the new community mausoleum for those who prefer as their last rest-ing place a crypt mausoleum and do not want to incur the expense of private construction. Now available. Evergreens' Cemetery 212-455-5300

TRAVEL AGENCIES

QUINONES INSURANCE

BROCKAGE & TRAVEL

All Travel Arrangements
Tickets and reservations for
TOURS - CRUISES
HOTELS - RESORTS.

Trips to all parts of the world.

514 East 183rd Street
CALL:
933-8454
933-1307

A & M Furs Inc. 41-16 Main Street Flushing, Queens fur storage vault on the premises Don't let your clo-sets set your furs on fire FL 3-5235

H. W. FEMALE

Typist IBM electric fast & accurate 36 1/4 week, 8-4 PM Gulf Insurance Co. 2175 Lemoine Ave. Fort Lee, NJ Call: 201-967-9200

TO PLACE

YOUR AD

CANCEL OR CHANGE

Tel.: GL2-2923

H. W. MALE

Traffic midnight supervisor large volume inbound operation needs person with knowledge of all boros. Excellent pay. — 212-388-6008

Experienced Cooks part time work, weekends or evenings steady, nice working conditions. Tappan Zee Inn Mountain View Ave. 914-358-8400

Experienced Gas Station Attendant day or nights steady work Texaco Service Station 2 Glen Cove Road, Greenville, L.I. Call: 516-621-6190

EXPERIENCED WAITERS and BUSBOYS 6 day week lunch & din-ner steady nice working conditions Restaurant in the Sky 125 Tuckahoe Rd, Yonkers, N.Y. 914 YO 3-8778

MAN WANTED general helper in growing West Andian Food Compa-ny. Good salary. Fringe benefits. Call Mr. Auguste: 467-6177 Fred's West Indian Food Co. 860 Nostrand Ave. Brooklyn, N.Y.

Experienced Watcher on Sauer ma-chines. Night shift 7PM-7AM steady nice working conditions — Horizon Embroidery, Fort Lee 201-947-3796

DISPLAY

AEGEAN ISLES

781 East 31st Street
Off Ave. H & Flatbush Ave.
Tel. 434-7496

Wedding & Banquet catering from 30 to 300 — Seafood, Steaks, Chops, Special Dishes. Open daily exc. Mon.

CONNOLLY'S DRIVING

SCHOOL
4869 Broadway New York City N.Y.
212-942-1896

Charneski and Bongiorno Realtors 42 South Main Manville, N.J. Lots farms residential homes — Call: 201-722-0070

Spring Cod springing fish the most modern on coast Montauk's newest, biggest, fastest Viking Star 5 AM heated fishing larks heated cabins bunks hot food reclining seats. Capt. Paul Fasberg 516-668-5924 or 2732

Road Runners Inc. open 6 days a week featuring the new 350 Bridge-stone GTR by Rockford and other motorcycles 8 C Forest 516 671-8280

Adirondacks Lake Frontage acreage on beautiful Tupper Lake & Upper Saranac Lake Mary Mercurio, re-aitor Lake Simond Rd 518-359-2431

Cape Cod year round and seasonal Cottages and Homes choice locations reasonably priced excellent condi-tion H. W. Robinson 617-428-6564

Keyview Esso Service Center open 7 days a week complete auto repairs road service & towing tires batteries accessories. Keyport 201-264-9712

Viola Dry Cleaners laundry altera-tions repairs invisible reweaving 1 day dry cleaning service free pick up and delivery — 609-893-9893

MID MONMOUTH LIMOUSINE SERVICE 7 days a week all hours all occasions weddings airports piers funerals — Dial 201-747-9119 Red Bank

SERVICE

Service Shoe Repair and Luggage Shop orthopedic work our specialty. We sharpen scissors and knives 346 Bloomfield Avenue 201 CA 6-2751

POP'S BODY and FENDER CAR SPECIALISTS open 6 days a week reliable and dependable workman-ship — 34 Horton Avenue New Ro-chelle, New York — Call: 914 NE 6-9354

MALE - FEMALE.

Operators, exp sleeve setter zipper setter on dresses steady, union shop Kinney Dress Co. 701 McCarter hwy Newark, N.J. Top floor apply in prs.

Overseas Employment — Australia, Orient, Europe, etc. We assist you. For details call 201-763-7755 Trans World Overseas Services, Inc. Trans World Building, 1980 Springfield Ave. Maplewood, N.J.

Sewing machine operators on leath-er coats steady job. good pay apply A & H Incorporated 5214 Polk St. W. New York, N.J. 201-863-7350

PIRMAUJANTI DEŠŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai.

Užteikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijs: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM, pranciškonų provincijolas, ir architektas A. Tylius gegužės 5 buvo atvykę į Brooklyną, kur galutinai buvo aptartos Kultūros židinio statybos planų detalės.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas kviečiamas gegužės 12, trečiadienį, 7:30 val. vakare pas klubo narę p. Sirusienę, 85-59 88 Street, Woodhaven. Programoje — Aldona Čekienė kalbės tema "Realizmas dabartinėje Amerikos kultūroje".

Emilijos Čekienės knygos "Kad ji būtų gyva" pristatymas bus gegužės 16 Kolumbių vicių salėje Woodhavene. Apie naująją knygą kalbės rašytojas Paulius Jurkus, ištraukas iš knygos paskaitys studentai: Sniegutė Liaukutė ir Algis Simukonis. Pristatymą rengia ALTS-gos Richmond Hill skyrius.

Pagerbdami a.a. Agotos Podresienės prisiminimą, Ona Grajauskienė, Donata ir Gediminas Grajauskai, Juozas Grajauskas, Kastutė ir Kazimieras Bakšiai. Ona ir Kostas Mitinai paaukojo mišiom ir Kultūros židinio statybos fondui.

Romas Kezys, Laisvės Žiburio direktorius ir Vliko valdybos narys, nuo gegužės 4 nustojo dirbti Lito kelionių biure.

Birbynė...

(atkelia iš 6 psl.)

telę ir Atvažiavo piršlys. Taip parašyta, suponuojama, kad tai Valteris Banaitis, muzikas, kuris dabar gyvena Vokietijoje. Gi čia yra Viktoras Kazimieras Banaitis, buvęs profesorius, Kauno konservatorijos direktorius. Profesorius labai stropiai tas dvi raides prie pavardės saugojo ir jis gynė. Reigia pagerbti kompozitorių, juoba, kad nubraukus raidę, gaunasi visai kitas asmuo.

Kai buvo įteiktos gėlės, dar rengėjų vardu padėkojo Tėvas Paulius Baltakis ir pakvietė visus į Maspetho lietuvių parapijos salę, kur buvo svečiai pavaišinti, taip pat vyko ir šokiai.

Toronto ansamblis išvyko prieš dvyliką nakties. Buvo atvažiavę dviem autobusais. Tikrai reikia jaunystės, kad galėtum pakelti tokių ilgų kelionių nuovargį ir nemigą.

Vienuolynas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Kultūros židinyje 827-9865

Prel. L. Tulaba, vedęs reko-lekcijas pranciškonų vienuolyne, lankėsi Darbininko redakcijoje. Iš New Yorko buvo nuvykęs trumpam į Putnamą aplankyti savo pažįstamų.

Maironio liuanistinėje mokykloje gegužės 15 bus lietuviškos mokyklos šventė. Suvažiuoja bent kelios apylinkės mokyklos. Vaikai turės bendras pamokas, paskui bus programos salėje. Bus parodytas filmas apie Lietuvą, pasirodys ir atskiros mokyklos.

Batuno 5-tosios metinės konferencijos metu, kuri įvyks šį šeštadienį, gegužės 8, New Yorker Hotel, New York, bus išrinkta ir nauja Batuno vadovybė. Lietuvių sekcija savo metiniame narių susirinkime balandžio 3 išrinko kandidatus: Batuno direktoriatai, I pilnateisius direktorius kandidatais yra — Vytautas Jurgėla, Helen Kulber, Kęstutis Miklas, Nastutė Umbrazaitė ir Petras Wytenus. I direktorius antrininkus kandidatuoja — prel. Jonas Balkūnas, Jonas Bortkevičius, Benediktas Budrevičius, Dalia Bulgarytė ir Elena Miklienė. Renkami trys direktoriai ir trys antrininkai. Balsavimas vedamas tarp lietuvių sekcijos narių korespondenciniu būdu. Balsavimo vokai bus atidaryti ir rezultatai bus paskelbti Batuno metinio suvažiavimo metu šį šeštadienį. Konferencijoj kalbės Kinijos ambasadorius prie J.T.

Sios New Yorko organizacijos įstojo nariais į Balf New Yorko skyrių ir sumokėjo 5 dol. nario mokesčio (pagal Balf statuto IV paragr., 7 skyr.): 1. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 99 moterų kuopa (atstovė Balf skyriuje dr. M. Kregždienė), 2. Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 30 (Maspetho) kuopa (atstovė Balf skyriuje E. Muske).

LB Woodhaveno apylinkės išrinktoji valdyba posėdžiavo gegužės 2 ir pasiskirstė pareigoms. Pirmininkas — Aloyzas Balsys, I-sis vicepirmininkas — Gediminas Ridikas, II-sis vicepirmininkas — Algimantas Daukantas. Taip pat posėdyje išrinko atstovus į LB apygardos suvažiavimą, kuris bus gegužės 8 Kultūros židinyje.

Kas bus Lietuvių Fondo konferencijoje New Yorke?

Kaip buvo skelbta — gegužės 15 International viešbutyje prie Kennedy aerodromo šaukiama Lietuvių Fondo konferencija ir į ją kviečiami visi Lietuvių Fondo nariai, ypač kviečiami visi iš rytinio pakraščio kuriems susidaro sunkumų nuvykti į metinius Fondo suvažiavimus Chicagoje.

Susipažinti su padėtimi Konferencijoje bus gera proga susipažinti su Fondo padėtimi ir jo darbais. Šiaip žmogus, įstojes nariu į Fondą ir kasdienybės vejamą, neturi net laiko ar progos išsamiau susidurti su Fondo problema. Gal net neįsivaizduoja kaip Fondas veikia, kiek jau surinkta pinigų, iš kur jis su rinktąs, kiek kokia lietuvių kolonija suaukojo, kur tas kapitalas investuotas, ar jis įdėtas į banką, gal nupirktas akcijos, kurios dabar labai svyruoja, gal investuota kitur — į Mutual Funds. Tai įdomu kiekvienam nariui, kas yra atsitikę su jo auka.

Balf New Yorko skyrius metiniame susirinkime balandžio 28 išrinktoji valdyba: dr. E. Noakas — pirmininkas, J. Gerdvilienė — vicepirmininkė, J. Jankus — sekretorius, A. Kaunas — išdininkas, J. Botyrius — narys informacijai. Revizijos komisija: K. Bačasauskas, E. Vaišnoraitė, V. Padvarietis.

Skautų tėvų susirinkimas šaukiamas gegužės 8, šeštadienį, 1:30 val. popiet Kultūros židinyje, skautų sueigos metu. Bus svarstomi vasaros stovyklavimo ir kiti svarbūs reikalai.

Danielius Skuja, Darbininko skaitytojas iš Kenilworth, N.J., sulaukęs 76 m. amžiaus, mirė balandžio 28. Laidotuvių pamaldas Švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje, Newark, N. J., atlaikė prel. J. Scharnus. Jam asistavo kun. P. Totoraitis ir kun. A. Kardas. Palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse, N. Arlington, N. J. Nuliūdime liko giminės Sanislovas ir Adelė Urbonai, kurie ir pasirūpino laidotuviemis.

Padėka

New Yorko Skautams Remti Komitetas dėkoja visiem už atsilankymą į Pavasario balių, už maisto paruošimą ir aukas.

Ypatingai dėkojame stud. Al donai Kidolytei už salės dekoraciją, P. Rasimui už gėles, V. Kidoliui už salės apšvietimą, S. dabrinio Varpo kepyklai už duoną S and G Meat Market už mėsos paruošimą.

Mūsų nuosirdi padėka visiem, taip mieliai padėjusiem šį balių surengti.

N. Y. Skautams Remti Komitetas

Kas atvyksta iš Chicagos

I tuos visus klausimus bus atsakyta New Yorko konferencijoje, kuri prasidės registracija 10 val.

Iš Chicagos atvyksta visa Fondo vadovybė: Fondo pirmininkas — dr. Kazys Ambrozaitis, Tarybos pirmininkas dr. Gediminas Balukas, sekretorius — investavimo specialistas Henrikas Daras, pelno paskirstymo komisijos pirmininkas dr. Jonas Valaitis. Taip pat atvyksta ilgametis pirmininkas ir Fondo steigėjas dr. Antanas Razma.

Iteikiama Lietuvių Rašytojų Draugijos premija

Fondas kasmet savo pelną paskirsto lietuviškiems kultūriniam reikalui. I Fondą su prarinktais kreipiasi organizacijos pavieniai asmenys, nurodant motyvus, kodėl jie nori Fondo paramos.

Kasmet kultūriniam reikalui išleidžiamos nemažos sumos. Kad būtų jos labiau pastebėtos, mėginama jas atžymėti paskyrimų įteikimu.

Jau keleri metai iš eilės Lietuvių Fondas skiria pinigus Lietuvių Rašytojų Draugijos premijai. Pirmą buvo 500 dol., bet paskui Fondas pakėlė iki 1000 dol.

Dr. Stasė Binkaitienė-Bintakys, kuri turėjo dantų gydymo kabinetą 16 Linden Street, Brooklyn, dabar kabinetą perkėlė į Woodhaveną. Naujas adresas 85-67 79 Street Woodhaven, N. Y., telefonas 296-74 43.

Bronės Blekienės poilsio namai seneliam yra gražiam Connecticut valstijos ūky su valdžios leidimu. Priimami seneliai vyrai, ne moterys. Oras geras, valgis lietuviškas, savas pienas, nes laikoma daug karvių, gera priežiūra, lietuvių šeimininkė. Rašyti: Mrs. B. Blekis, P. O. Box 33, Terryville, Conn. 06786. Tel. 582-5113. Galima skambinti bet kurio laiku.

Ieškoma moteris prižiūrėti mažametį 5 dienas savaitę. Informacijai skambinti po 6 v.v. tel. 849-2709.

Lietuviškų pinigų rinkėjams dėmesio! Gauta keletas su Vytautu ir Vyties ženkais 1936 metų laidos sidabrinių pinigų — 10 litų. Kaina su persiuntimu 22 dol. Kas norėtų įsigyti, kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Tel. GL 2-2923.

Lietuvė moteris ieško šeiminių vietos. Siūlyti nuo 6 iki 8 val. vakarais tel. 782-3347.

Pigiai parduodama nauja, visai nevertota ZENITH "portable" televizija, ekranas 16x12½ inč. dydžio, su staluku. Skambinti EV 6-4151 nuo 5 val. vak

Anksčiau davęs premijai pinigų, Fondas jau nesirūpina įteikimu. Siemet premijos įteikimas įjungiamas į bendrą Fondo paramų atžymėjimą.

Kaip žinia, Lietuvių Rašytojų Draugijos premija teko poetui Kazui Bradūniui už jo knygą "Donelaičio kapas". Premijos pasiimti yra pažadėjęs atvykti pats poetas.

Surašomos rezolucijos Visi Fondo vadovybės nariai padarys pranešimus ir dėl pranešimų bus diskusijos. Bus diskusijos dėl pelno paskirstymo. Bus priimamos ir įvairios sugestijos.

Speciali rezolucijų komisija surašys rezolucijas, kurias perduos Lietuvių Fondo suvažiavimui.

Kviečiami į banketą

Tą patį vakarą, gegužės 15, tame pačiame International viešbutyje bus tradicinis pavasario banketas, į kurį kviečiami konferencijos dalyviai ir New Yorko visuomenė. Lietuvių Fondo banketui pasiūlyti gėrų nuotaika ir savo gerų lygių.

Banketo įdomią programą atliks du jauni žmonės. Dainuos ja solistė Vanda Galbuogytė, New Yorkui dar visai nepažįstama. Ji neseniai atvyko iš Anglijos, kur studijavo dainavimą.

IŠ BROCKTON, MASS., APYLINKĖS

Balandžio 1 atsisveikinome su kun. Mykolu Vembre, kuris Brocktono Šv. Kazimiero parapijoje išdirbo eilę metų ir buvo tapęs savotiška "institucija". Nebuvo lietuviško parengimo, kuriam kun. Mykolas nebūtų dalyvavęs; nebuvo lietuviško reikalo, kuriam jis nebūtų pagal savo kuklius išteklius aukojęs.

Nors ir turime jauną, energingą, tautiškai susipratusį kleboną, tačiau vistiek kun. Mykolo pasigendame tiek bažnyčioje dėl jo taiklių pastabų, tiek samojaus ir geros nuotaikos parengimuose.

Atsisveikinant tarp kitų organizacijų į Liēt. Bendruomenę įteikė išvykstančiam 25 dol. čekį ir geriausių linkėjimų ateičiai.

Laisvės Varpo koncertas Per Atvelykį, balandžio 18, So. Bostono Lietuvių Piliečių d. jos patalpose buvo lietuvių radijo Laisvės Varpo metinis koncertas.

Si gero lygio radijo programa yra vedama brocktoniško Petro Viščinio.

LB metinis susirinkimas Gegužės 1, šeštadienį, Sandale salėje, 30 Intervale St. Mōntelloje šaukiamas Lietuvių Bendruomenės Brocktono apy-

Ir New Yorke studijuoja tą patį ir yra dainavusi amerikiečiam. Lietuviam New Yorke pasirodo pirmą kartą. Akomponuos Algirdas Kačanauskas.

Iš Chicagos atvyksta modernaus šokio menininkė Kristina Žebrauskaitė-Gintautienė. Ji šoki studijavo Chicagoje, dar pasitobulinti buvo pasiūsta į Europą. New Yorko lietuviams taip pat nematyta.

Sokiam groja Joe Thomas orkestras. (Plačiau žiūr. skelbimą).

Vykdomas ir vajuš Pavasari vykdomas ir Lietuvių Fondo vajuš. Kaip žinia, New Yorko lietuviams buvo uždėta kvota 120,000 dol. Jos surinkimas jau ritasi į galą, bėra likę mažiau nei 40,000 dol. I tuos pinigus reikia surinkti mum patiem, nes niekas kitas čia neateis į talką. Tad kiekvienas prašomas prisidėti. Prašom Fonde įamžinti mirusius artimuosius, prašom įrašyti ir išstremtus į Sibirą ar ten žuvusius.

Darbo komitetas Lietuvių Fondo vajuš komitetui vadovauja dr. Juozas Kazickas. Prie jo yra sudarytos trys komisijos — konferencijos banketo ir vajuš. Konferencijos reikalus tvarko A. Diržys, vajuš — A. Sabalis, banketo — A. Vakselis. Visi yra pasikvietę sau įvairių taktininkų.

Lietuvių Fondo vajuš komitetui vadovauja dr. Juozas Kazickas. Prie jo yra sudarytos trys komisijos — konferencijos banketo ir vajuš. Konferencijos reikalus tvarko A. Diržys, vajuš — A. Sabalis, banketo — A. Vakselis. Visi yra pasikvietę sau įvairių taktininkų.

Lietuvių Fondo vajuš komitetui vadovauja dr. Juozas Kazickas. Prie jo yra sudarytos trys komisijos — konferencijos banketo ir vajuš. Konferencijos reikalus tvarko A. Diržys, vajuš — A. Sabalis, banketo — A. Vakselis. Visi yra pasikvietę sau įvairių taktininkų.

linkės valdybos revizijos komisijos ir narių metinis susirinkimas. Pradžią 7:30 val. vak. Kvietimai bus siunčinyjami, bet jei kas kvietimo negautų, prašome vistiek į susirinkimą atvykti. Savo gausių dalyvavimų sustiprinkime apylinkės veiklą, išrinkime rimtą ir veiklią valdybą ir nebeleiskime apylinkei užmigtai letargo miegu.

Kurie dar nesate sumokėję solidarumo mokesčio už 1971 m., galėsite sumokėti susirinkimo metu. Valdybos nariai iki susirinkimo dienos turi įgaliojimus rinkti aukas Brazilinkų reikalui. Pagal išgales paremkim dviejų nelaimingų tautiečių pastangas įsisukti iš rusiškojo budelio kilpos.

P. Jančauskas

Bostono lietuvių tautinių šokių sambūris gegužės 15 dalyvauja Naujosios Anglijos tautinėje šventėje Muntham, Mass. Sambūris viso 80 šokių: vaikai pasirodys 2 val. popiet, o jaunimas 8 val. vakaro. Sambūris rugpjūčio 28 dalyvauja visos Amerikos liaudies šokių šventėje, kurioje dalyvaus 38 tautos. Šventė įvyks Vienna mieste. Virginijoje, netoli Washington. D.C. Lietuviam čia atstovaus sambūrio 16 porų.

Išnuomojamas butas iš 5 kambarių su visais baldais. Pagaidaujama viengungis lietuvis arba vedusi pora su 1-2 vaikais. Namas gražioje rezidencinėje vietoje arti plažo — Lordship, Stratford, Conn. Adresas: K. Krusinskas, 45 Margherita Lawn, Lordship, Stratford, Connecticut. Tel. 378-4089.

Lietuviškų pinigų (popierių) norėtų įsigyti pinigų rinkėjas. Kas norėtų tokių pinigų parduoti, prašomas skambinti po 5 val. vak. tel. (212) 242-2142.

Stasys Citvaras, laikrodininkas, kaip buvom rašę, birželio gale išvyksta į Braziliją. Laikrodžius taisyti priims dar visą mėnesį, gi laikrodžius pirkti bus galima iki birželio mėnesio. Skambinti tel. 846-3648.

Milijonai laukia paveldėtojų. Lietuvi, drausk savo gyvybę Lietuvių R. Katalikų Susivienijime, kame yra įvesti moderniški apdraudus planai suaugusiems ir jaunamėčiam.

Nariai gauna palengvintomis sąlygomis namų pirkimui paskolas. Dabar yra geriausia proga apsidrausti.

Savi pas savuosius. Telefonas MI 7-6637. Direktoriaus Bronius Bobelis.

— Elektrinės ir kt. rašomas mašinas, Radio, Zenith TV, kalkuli. ir skaičiavimo mašinas pigiausiai ir sąžiningai pirkite iš: J.L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

SPORTAS

FUTBOLAS

Pereitą savaitgalį vietos lietuvių futbolininkams pirmenybių rungtynių nebuvo paskirta. Žaidė tik pirmoji komanda, kuri draugiškame susitikime įveikė aukštesnėje klasėje žaidžiantį Kolping SC pasekmę 2:1.

Ir šį ateinantį sekmadienį pirmoji komanda žais tik draugišką rungtynę, nes pirmenybių rungtynių nepaskirta.

Mažučiam pagal paskirtą tvarkaraštį tenka žaisti prieš B. W. Gottsche šeštadienį 3 val. Brennen Field, Middle Village, L. I. Jauniai žaidžia sekmadienį 11:30 val. prieš College Point SC jų aikštėje.

Atletas

New Yorko LIETUVIŲ FONDO Skyrius

kviečia visus lietuvius atsilankyti didžiajame — tradiciniame

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS UŽBAIGIMO BANKETE

kuris įvyks 1971 m.

gegužės 15, šeštadienį

INTERNATIONAL HOTEL

didžiojoje salėje

(prie įvažiavimo į Kennedy aerodromą iš Van Wick expressway pusės)

Balio programoje:

KRISTINA ŽEBRAUSKAITE-GINTAUTIENE — modernaus šokio šokėja
VANDA GALBUOGYTE — lyrinis sopranas
Šokiams groja: JOE THOMAS orkestras
Kokteilijai — 8 v. vak. Vakariene 8:30 v. vak.

Įėjimas (iš anksto užsisakius vietas) — \$20 asmeniui, Staliukai po 10 asmenų. Vakariniai rūbai (Cocktail dress)

Bilietai ir staliukai užsakomi pas: inž. I. GASILTONĄ — 177-06 Wexford Terrace, Jamaica Estates, N.Y. 11432 (Telefonas: 212 523-2722)

Lietuvių Fondo New Yorko baliui rengti komitetas

Mirus brangiai motinai

A. J. A.

Agotai Podresienei,

liūdinčias dukteris Kazimierą Šventoraitienę ir Juliją Kunigėlienę su šeimomis nuosirdžiai užjaučia

Marina ir Zigmas RAULINAIČIAI

Mylimai Mamytei

A. J. A.

Agotai Podresienei

mirus,

mokytoją Kazimierą Šventoraitienę ir šeimą nuosirdžiai užjaučia

Maironio liuanistinės mokyklos mokytojai, mokiniai ir tėvų komitetas

MOTERŲ VIENYBĖ

gegužės mėn. 15 d.

7 val. vak.

KNIGHTS OF COLUMBUS SALEJE
616 Jamaica Avenue, Brooklyn, N.Y.

ruošia

PAVASARIO BALIŲ

Vakariene, šokių kontestas, loterija — bus galima laimėti dail. J. Juodžio paveikslą, daug kitokių laimėjimų. Dėsimčiai žmonių butelis degtinės.

Vietas rezervuoti iš anksto, nes reikia žinoti dalyvių skaičių. Bilietai gaunami pas visas Moterų Vienybės nares arba: El. Andrusis — VI 7-4477; U. Bacey — 847-3575

Įėjimo auka 10 dol.